

ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ
ԶԵԿՈՒՅՑ, 2021թ.

ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՎ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ
ԳՐԱՏԱՄՈՒԻՐԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ
ԶԵԿՈՒՅՑ, 2021թ.

ՊԱՇՏՊԱՆՆԵԼՈՎ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետությունում պղնձի և մոլիբդենի առաջատար արտադրող լինելով՝ մենք արժեքներ և զարգացում ենք ապահովում ընկերության շահառուների, աշխատակիցների և համայնքների համար: Մենք կառուցում և շահագործում ենք հանքարդյունաբերական ձեռնարկություն, որը սկզբունքահեն պատասխանատվությամբ համաշխարհային հանրության համար արտադրում է պղնձի և մոլիբդենի խտանյութ՝ պահպանելով և բարելավելով մեր կենսակերպը, պաշտպանելով շրջակա միջավայրը և արժանին հատուցելով շահագրգիռ կողմերին: Շարունակելով նորարարություններ ներդնելու քաղաքականությունը, թվայնացումն ու փոփոխությունները մեր ողջ գործունեության մեջ՝ ցանկանում ենք դառնալ աշխարհում պղնձի և մոլիբդենի առաջատար արտադրողներից մեկը, որն իրական ժամանակում օպտիմալացնում է ժամանակակից հանքարդյունաբերության արժեքային շղթան:

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Կայուն զարգացման առաջին հաշվետվության նպատակը շահագրգիռ կողմերին ընկերության տեսլականը և կայունության նպատակները հաղորդելն է: Հրապարակելով ծրագրերը՝ մենք ապահովում ենք մեր հաշվետվողականությունը. սույն հաշվետվությունն ընդգրկում է «Ձանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ» (այսուհետ՝ ԶՊՄԿ) փակ բաժնետիրական ընկերության 2021 թվականի ֆինանսական տարվա (հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը) գործունեությունը: Հաշվետվությունն անդրադառնում է բոլոր էական ազդեցություններին, որոնք մեր գործունեության հետևանքն են: Հաշվետվությունը կազմվել է՝ հաշվի առնելով Համաշխարհային հաշվետվության նախաձեռնության թափանցիկության չափանիշը (GRI Standards 2021):

2021 թվականի ընթացքում ընկերությունը նոր բաժնետիրոջն է վաճառել իր գանձապետական բաժնետոմսերի մի մասը՝ 60%-ը: Նոր բաժնետերը դրանց 25%-ը փոխանցել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը: Հաշվետվության մեջ 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ից մինչև 2022 թվականի ապրիլ ամիսն ընկած ժամանակահատվածին վերաբերող տեղեկատվությունը ներառված չէ:

Փաստաթուղթը ներկայացնում է նաև հեռանկարային հայտարարություններ՝ հիմնված ընթացիկ կանխատեսումների և ակնկալիքների վրա: Հետևաբար, տարբեր գործոններ կարող են պատճառ հանդիսանալ, որ արդյունքները որոշակիորեն տարբերվեն ներկայացված գնահատականներից: Հաշվետվությունը չի ենթարկվել աուդիտի:

ԶՊՄԿ Գործադիր խորհուրդը (տես էջ 59) ստեղծել է կայունության զարգացման տնօրենություն՝ աջակցելու կայունության ռազմավարության վերլուծությանը և հաստատմանը: Այնուամենայնիվ, կայունության հաշվետվության հաստատման գործընթացը դրանում ներառված չէ և նախատեսվում է ձևակերպել 2022 թվականի ընթացքում: Քանի որ սա առաջին հաշվետվությունն է, ԶՊՄԿ առանձին ստորաբաժանումներից պահանջվել է այս հաշվետվության համար կազմել տվյալների իրենց վերլուծությունները:

ԳԼԽԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՏՆՕՐԵՆԻ ՈՒՂԵՐՁ

ՌՈՄԱՆ ԽՈՒԻՈԼԻ
«ԶՊՄԿ» ՓԲԸ
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Ես ուրախ եմ, որ ԶՊՄԿ առաջին կայուն զարգացման հաշվետվությունը հրապարակվել է թիմի բոլոր անդամների նվիրված աշխատանքի շնորհիվ, ովքեր իրենց կարևոր ներդրումն են ունեցել այս գործում: Կայուն զարգացման հաշվետվությունը ընկերության հեղինակության, լավ կորպորատիվ քաղաքացի լինելու պարտավորության, ընկերության դեմքի անբաժանելի մասն է: Սույն հաշվետվությունը պատրաստվել է ընկերության նախկին ղեկավարության կողմից, նախկին սեփականատերերի օրոք: Եվ ես երախտապարտ եմ նախորդ ղեկավարությանը այս ջանքերի համար: Այսօր դա մեր ընկերության դեմքն է, և մենք կրում ենք դրա ողջ պատասխանատվությունը: Բացահայտված խնդիրներ կան, և ես հասկանում եմ, որ մենք ընկերության նոր սեփականատերերն ենք և ղեկավարներս, մեծ աշխատանք ունենք անելու, որպեսզի ընկերության ցուցանիշները տարեցտարի բարելավվեն:

Մեծ աշխատանք է կատարվել նաև կայուն զարգացման ուղղությամբ, և այս զեկույցում կան ձեռքբերումներ, որոնցով կարծում եմ, պետք է հպարտանան ԶՊՄԿ-ում բոլոր աշխատողները:

Բնապահպանական և սոցիալական կառավարումը, առողջությունն ու անվտանգությունը, հաշվետվողականությունը և թափանցիկությունը պարզապես նորաձև միտում չեն հանքարդյունաբերության ոլորտում: Սա աշխատանքի ձևն է բոլոր այն ընկերությունների համար, որոնք ցանկանում են ապագա ունենալ այսօրվա արդյունաբերության մեջ, ցանկանում են շահել իրենց համայնքների վստահությունն ու աջակցությունը և ձգտում են կայուն հաջողության: Ցանկանում եմ, որ սա դառնա ԶՊՄԿ-ի աշխատանքի մեթոդը գալիք տարիների ընթացքում:

Ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել ԶՊՄԿ թիմին, մեր բոլոր աշխատակիցներին, ովքեր ամեն օր նպաստում են անվտանգ և կայուն աշխատանքի ապահովմանը: Միշտ բարելավվելու տեղ կա, և ես ուզում եմ, որ մենք բոլորս կարողանանք հպարտանալ այն փաստով, որ ամեն տարի՝ նախորդի համեմատ, մենք հասնում ենք բարելավումների:

Ցանկանում եմ ուղերձ հղել մեր ողջ թիմին, մեր բոլոր շահագրգիռ կողմերին և բաժնետերերին, մեր համայնքներին և Հայաստանի ժողովրդին: ԶՊՄԿ-ն Հայաստանի տնտեսության սիրտն է: Մեզանից յուրաքանչյուրի պարտքն է ապահովել այս ձեռնարկության առողջությունը բոլոր ոլորտներում, բայց հատկապես՝ կայուն զարգացման ոլորտում: Ժամանակակից հանքարդյունաբերության ոլորտը արդյունաբերություն է, որտեղ չկա զիջումների տեղ շրջակա միջավայրի կառավարման, սոցիալական արդարության, բոլորի համար արժանապատիվ աշխատատեղերի, թափանցիկության և հաշվետվողականության հարցերում:

Այս գիտակցությամբ է, որ մենք հրապարակել ենք այս զեկույցը, որը նաև նոր ելակետ է բոլորիս համար:

Այսպիսի զեկույց հրապարակվելու է յուրաքանչյուր տարի, և ամեն տարի մենք կձգտենք բարելավել և հասնել ավելի լավ արդյունքների՝ կայուն զարգացման բոլոր ուղղություններով:

ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏՆՕՐԵՆԻ ՈՒՂԵՐՁ

ԱՐՄԵՆ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

«ԶՊՄԿ» ՓԲԸ

Կայուն զարգացման տնօրեն

ԶՊՄԿ կայուն զարգացման տնօրինությունը ուրախ է ներկայացնել ընկերության կայուն զարգացման առաջին հաշվետվությունը: Մենք սա համարում ենք պատմական իրադարձություն, քանի որ առաջին անգամ է, որ Չայաստանի խոշորագույն ձեռնարկությունը և աշխարհի առաջատար մոլիբդենի արտադրողներից մեկը ներկայացնում է կայուն զարգացման մասին հաշվետվություն:

Ես միացա ԶՊՄԿ թիմին, երբ այս հաշվետվությունը հիմնականում ավարտված էր, և առաջին հերթին ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել կայուն զարգացման թիմի նախորդ ղեկավարությանը և հենց թիմին իրենց քաջության, ջանքերի և նախաձեռնության համար: Հսկայական աշխատանք է կատարվել, և մենք կիսվում ենք դրանով մեր բոլոր շահագրգիռ կողմերի հետ՝ թիմի հետևողականության և քրտնաջան աշխատանքի շնորհիվ:

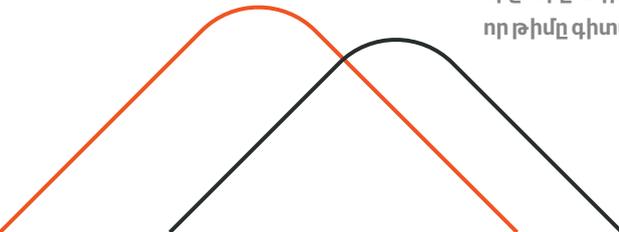
Կայուն զարգացումը պարզապես գործունեության մի մասը չէ: Նպատակն է այն դարձնել գործունեության հիմք բոլոր ոլորտներում: Մենք դեռ դրան չենք հասել: Արդյունաբերությունը դժվարություններ է ապրում ամբողջ աշխարհում, հատկապես զարգացող երկրներում, այդ թվում՝ Չայաստանում: Ծատ անելիքներ կան, որպեսզի հանքարդյունաբերական ընկերությունները ընդունեն և իրականացնեն կայուն զարգացման բոլոր ժամանակակից չափանիշները և դրանով իսկ փոխեն ոլորտի ընկալումը: Եվ ես ուրախ եմ, որ թիմը գիտակցում է դա և պատրաստ է փոփոխությունների:

Այս հաշվետվությունը ցույց է տալիս, որ ԶՊՄԿ-ն մեծ ջանքեր է գործադրել ԲՄԿ-ի (շրջակա միջավայր, սոցիալական և կառավարչական հարցեր) լավագույն փորձը կիրառելու համար այն ոլորտներում, որտեղ այն կամ բացակայում էր, կամ թույլ էր: Բայց դա բացահայտում է նաև բացթողումներն ու թերությունները: Մենք ուրախ ենք, որ այդպես է: Որովհետև այն մեզ հստակ ուղեցույց է տալիս, թե ինչը պետք է շտկենք և ինչն ենք ցանկանում բարելավված տեսնել հաջորդ տարվա հաշվետվությունում և դրանից հետո:

Հանքարդյունաբերությունը ընդամենը անհրաժեշտ արդյունաբերություն չէ: Այն չափազանց կարևոր է հատկապես այսօր, երբ կանաչ էներգետիկայի անցումը բոլոր երկրների օրակարգում է: Հանքարդյունաբերությունը պետք է լինի կայունության մասին բանավեճի շարժիչ ուժը, և դա անելու համար արդյունաբերությունը պետք է փոխակերպվի: Թերևս նույնիսկ ավելի արագ, քան ցանկացած այլ արդյունաբերություն:

«Գրինվոշինքը» տարբերակ չէ: Դա չի հեշտացնի հանքարդյունաբերական ընկերությունների գործունեության սոցիալական վստահություն ստանալը: Դրա համար անհրաժեշտ է բաց, ազնիվ և խորը երկխոսություն: Մենք հուսով ենք բացել այն այս հաշվետվությամբ և միասին բարելավել:

Ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել ԶՊՄԿ ղեկավարությանը փոփոխությունների հանդեպ իրենց հանձնառության համար և հրավիրել թիմի բոլոր անդամներին՝ դառնալու այս փոփոխության մի մասը:

ՅՈՐԱՆՆԵՍ ԲՅԱՏ
«ՁՊՄԿ» ՓԲԸ նախկին գլխավոր
գործադիր տնօրեն

ՀԱՐԳԵԼԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂ,

Այս հաշվետվությամբ մենք ներկայացնում ենք «ՁՊՄԿ» ՓԲ ընկերության կայուն զարգացման ուղղությամբ 2021 թվականի գործունեությունը :

Մենք հասկանում ենք, որ բնապահպանական, սոցիալական և կառավարչական (ESG/ FՍԿ) գործոններն ավելի ու ավելի առաջնահերթ են դառնում ներդրողների, բաժնետերերի և շահագրգիռ կողմերի լայն խմբի համար: Դետալաբար, որպես հանքարդյունաբերական ընկերություն՝ ցանկանում ենք ավելի ակնառու ինտեգրել բնապահպանական, սոցիալական և կառավարչական (ԲՍԿ) թեմաները կորպորատիվ ռազմավարությունների, որոշումների կայացման և շահագրգիռ կողմերին ներկայացվող հաշվետվություններում:

ԲՍԿ-ն շարունակում է մնալ ՁՊՄԿ-ի ուշադրության կենտրոնում և տարեցտարի ընդլայնում է իր տեսակարար կշիռը մեր ռազմավարության մեջ: Ես հպարտ եմ այն ահռելի առաջընթացով, որին հասել ենք չափազանց դժվարին և փորձություններով հարուստ տարվա ընթացքում: Նույնիսկ, երբ COVID-19 համաճարակը շարունակում էր մարտահրավերներ ստեղծել, ՁՊՄԿ-ն կարողացել է կենսագործել կորպորատիվ քաղաքացիության իր առաքելությունը՝ կիրառելով նորարարություններ և դրսևորելով ճկնություն:

Ընկերության հաջողության իրական ցուցանիշը մեր հարաբերություններն են տեղական համայնքների հետ, որտեղ մենք ապրում և աշխատում ենք: Այս համայնքների զարգացումն ապահովելու և առաջ մղելու համար մենք շարունակում ենք ներդրումներ կատարել սոցիալական ոլորտում: Դրանք հիմնված են բազմազանության և ներառականության վրա, որպեսզի համահունչ լինեն մեր կորպորատիվ արժեքներին:

2021 թվականին մեր ուշադրության կենտրոնում են եղել հետևյալ հիմնախնդիրները.

1. Կենսագործունեության անվտանգություն.
 - ▷ 2021 թվականին PPE (անձնական պաշտպանիչ միջոցներ) նոր քաղաքականության իրականացում,
 - ▷ կենտրոնացում կենսագործունեության անվտանգության գծով վերապատրաստման վրա,
 - ▷ կենսագործունեության անվտանգության բոլոր համապատասխան Նշաձողերի (KPI)-ների բարելավում՝ որպես հիմնանպատակ:

2. COVID-19.

Պաշտպանելով մեր բոլոր աշխատակիցներին COVID-19-ով պայմանավորված ռիսկերից և վտանգներից՝ ապահովել էնք, որ մեր գործունեությունն անգամ համաճարակային պայմաններում շարունակվի: Ես երախտապարտ եմ թիմային անհավատալի աշխատանքի, ճկունության և հոգատարության համար:

3. Շրջակա միջավայր.

2021 թվականին մեկնարկել են տարբեր առանցքային նախագծեր՝ թափոնների հավաքման ու վերամշակման գործընթացները բարելավելու, ջրօգտագործման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար:

4. EHS (շրջակա միջավայր, կենսագործունեության անվտանգություն) տվյալների շտեմարանի և բնապահպանական տվյալների աղբյուրների հետագա թվայնացում.

Մենք կշարունակենք մշակել և իրականացնել ԲՍԿ ռազմավարությունը կորպորատիվ ռազմավարության ցիկլերի միջոցով:

Ես իրատեսորեն դրական ակնկալիքներ ունեմ այն առաջընթացի վերաբերյալ, որը, համոզված եմ, մենք ձեռք կբերենք՝ սերտորեն համագործակցելով մեր համայնքների, հաճախորդների և բաժնետերերի հետ: Մենք ունենք հստակ գործողությունների ծրագիր 2022 թվականի համար: Ավելին իմանալու համար առաջարկում եմ ծանոթանալ հաշվետվությանը:

Յոհաննես Բհատ
«ԶՊՄԿ» ՓԲԸ գլխավոր գործադիր տնօրեն
(2021-2022 թ. ապրիլ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷՋ 09

ԶՊՄԿ ՄԱՍԻՆ

ԷՋ 14

ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԷՋ 26

ՀԱՄԱՅՆՔ

ԷՋ 35

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ

ԷՋ 45

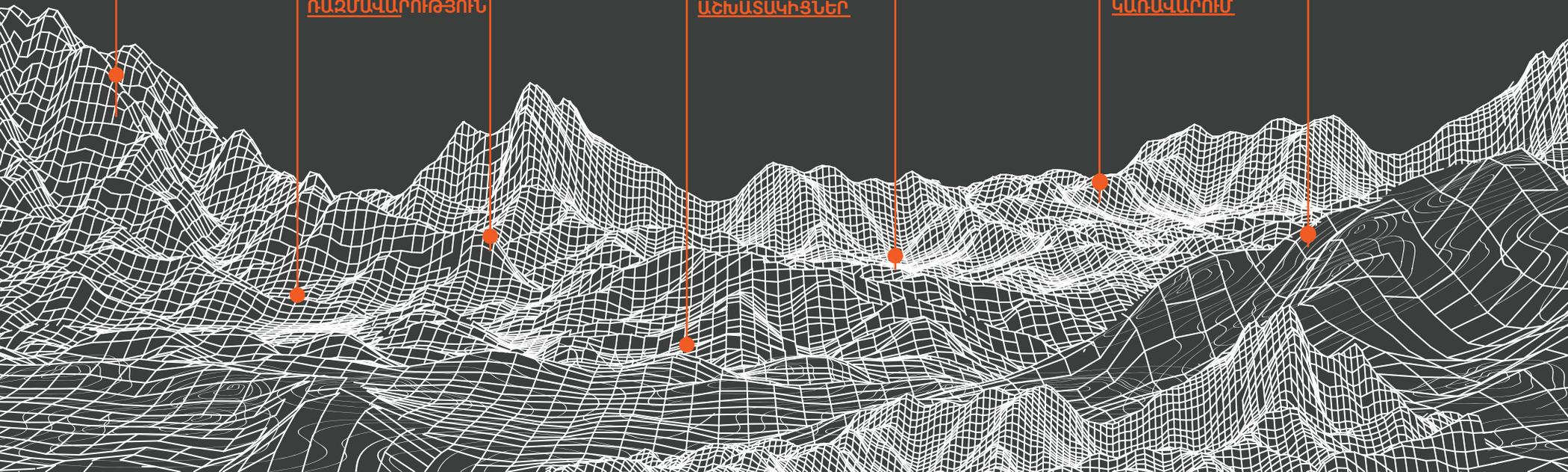
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

ԷՋ 58

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ԷՋ 66

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

ԶՊՄԿ-Ն՝ ԹՎԵՐՈՎ

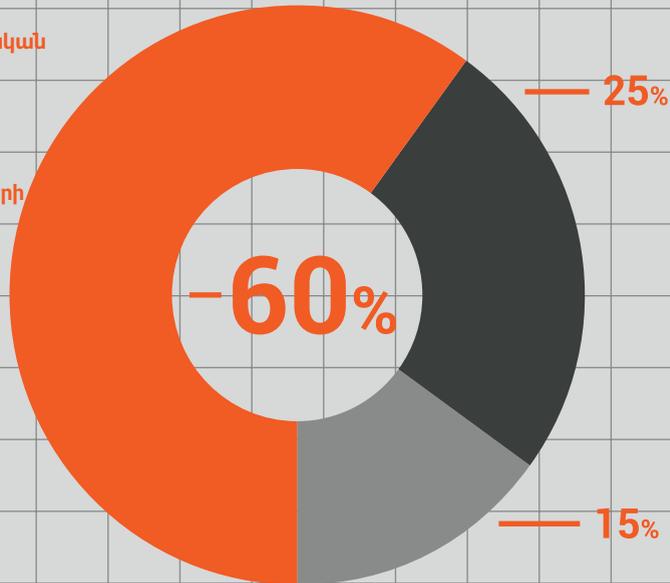
Ջանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատը հայկական ՓԲԸ է: Այն ստեղծվել է որպես պետական ձեռնարկություն 1951 թ, հետագայում մասնավորեցվել է 2005 թ.

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԾԽՈՄ

● Արդյունաբերական ընկերություն*

● Հայաստանի ազգային շահերի հիմնադրամ

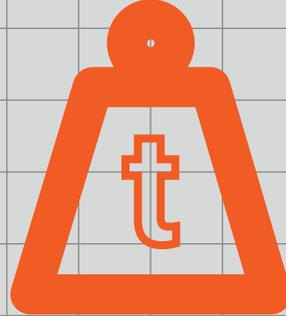
● Հայաստանի Հանրապետություն

* «Գեոպրոմայնինգ Արմենիա» ընկերությանը 100%-ով պատկանող դուստր ընկերություն Ընթացիկ գործադրներով կայանավորված Քաժնետիրական վերջնական կառուցվածքը կնեղկայացվի հաջորդ «Կայուն զարգացման հաշվետվություն»-ում

ՀԱՆՔԱՔԱՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ, 2021Թ.

18.3 MTPA*

* Տարեկան մետրիկ տոննա

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ, 2021Թ.

4,374

ՁՈՏ ՎԱՃԱՌՔՆԵՐ, 2021Թ.

AMD* 342.06 մլրդ կամ

USD 679.00 մլն

* ՀՀ դրամ

ԶՊՄԿ-ի հիմնական գործունեությունը մոլիբդենի և պղնձի հանքարդյունահանում, ու մոլիբդենի և պղնձի խտանյութերի արտադրություն:

2041

ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ ԿՈՄԲԻՆԱՏԻ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի հանքարդյունաբերությունը հարուստ ընդերքի շնորհիվ 250 տարի շարունակ ոչ միայն ամրապնդում է մեր երկրի տնտեսության հիմքերը, այլև հարստացնում աշխարհը: 1770-ական թվականներին, պղնձի արդյունահանմանը զուգընթաց, Հայաստանում հայտնաբերվել և մշակվել են ոսկու, մոլիբդենի, կապարի և ցինկի զգալի հանքավայրեր: Այդ ամբողջ ընթացքում հանքարդյունաբերությունը գրանցել է կայուն աճ և մեր օրերում կազմում է Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության մոտ մեկ երրորդը: Այս իրողությունը հանքարդյունաբերական ընկերություններին դարձնում է շինարարական նախագծերի և տեխնոլոգիական զարգացումների անբաժանելի մասն ամբողջ աշխարհում: ԳԳ-ում նման ընկերություններից առաջատարը Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատն է:

ԶՊՄԿ-Ն ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐԻ ՀԱՐՔՈՒՄ

1951 թվականին՝ որպես պետական ձեռնարկություն հիմնադրվելուց ի վեր ԶՊՄԿ-ն դարձել է հանքարդյունաբերության առաջատարը Հայաստանում, և տարածաշրջանում: 2005 թվականին կոմբինատը մասնավորեցվեց՝ որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն, իսկ 2021 թվականին դարձավ Հանրապետության չորրորդ խոշորագույն գործատուն:

▲ Հայաստան, Զանգեզուրի լեռներ. հանքավայրի և կոմբինատի տեղադրությունը

Շուրջ 70 տարի ԶՊՄԿ-ն ԳԳ խոշորագույն հարկատուներից է: Մարզի մյուս հանքարդյունաբերական ընկերություններից առանձնանում է բարձրորակ պաշարներով, կորպորատիվ պատասխանատվության լայնածավալ ծրագրերով, արդյունահանվող հանքաքարի հսկայական ծավալներով և գործառնական տպավորիչ արդյունավետությամբ:

ԶՊՄԿ-ի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Քաջարանում՝ Սյունիքում՝ Հայաստանի՝ մեծությամբ երկրորդ մարզում, մայրաքաղաք Երևանից մի քանի հարյուր կիլոմետր հարավ: Շրջապատված է Քաջարանի բազմազան և հյուսվածքային ռելիեֆի բնական ռեսուրսներով:

Օղակված է գրեթե 4000 մետր բարձրությամբ լեռներով: Բացահանքը գտնվում է 1830-2360 մ բարձրության վրա:

Ընկերությունը շահագործում է Հայաստանի՝ երկարաժամկետ, հաստատված պաշարներով խոշոր հանքավայրերը՝ հիմնականում արդյունահանելով և վերամշակելով մոլիբդենի ու պղնձի հանքաքարեր: Այս երկու օգտակար հանածոները օգտագործվում են ամբողջ աշխարհում հազարավոր անուն արտադրանքներ ստեղծելիս: Դրանք անփոխարինելի են ժամանակակից հասարակության, իսկ դրանց խտանյութերը՝ պողպատի արդյունաբերության և առհասարակ արդյունաբերական արտադրության համար:

Այդուհանդերձ, ռեսուրսները կորցնում են իրենց արժեքը, եթե բացակայում է դրանք արդյունահանող-մշակող-ապրանքի վերածողը. ԶՊՄԿ-ն օգնել է Հայաստանին միանալ համաշխարհային տնտեսությանը, քանի որ սպասարկում է պողպատի և հանքարդյունաբերական արդյունաբերությունները Չինաստանում և Եվրոպայի մեծ մասում:

ԶՊՄԿ-ն բաղկացած է հետևյալ երեք ստորաբաժանումներից.

- ▷ բացահանք,
- ▷ վերամշակման գործարան,
- ▷ Արծվանիկի պոչամբար:

Ներկայացվող հաշվետվությունում մանրամասնորեն կանդորադառնանք յուրաքանչյուր ստորաբաժանմանը, որպեսզի ներկայացնենք ընկերության պատմությունն ու գործունեության շրջանակները:

ԱՐԴՅՈՒՆԱՀԱՆՈՒՄ՝ ԲԱՑ ԵՂԱՆԱԿՈՎ

ԶՊՄԿ-ն, որպես ստորգետնյա հանք, շահագործման է հանձնվել 1951 թվականին: 1954 թ-ից հանքավայրում համատեղ իրականացվել են և՛ ստորգետնյա, և՛ վերգետնյա արդյունահանման աշխատանքներ: Այնուհետև՝ 1962 թվականից առ այսօր, բացառապես կիրառվում է արդյունահանման բաց եղանակը:

Գործող բացահանքը գտնվում է Ողջի գետի աջ ափին՝ ծովի մակարդակից մոտավորապես 2200 մետր բարձրության վրա, ինչը հնարավորություն է տալիս բարելավել արդյունավետությունը՝ կտրուկ նվազեցնելով

ստորերկրյա ջրերին միջամտությունը: Ստորգետնյա ջրերի ցածր ներհոսքի պայմաններում անհրաժեշտություն է առաջանում բացահանքից հեռացնել միայն անձրևների և շրջակա առուների, գետերի ջրերը: Սանվազագույնի է հասցնում ջրահեռացման սարքավորումների կարիքը, ինչը թույլ է տալիս առավել վստահ մուտք գործել հանքային ավազան:

Երկրաբանական վերջին ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ Քաջարանի հանքավազանն ունի 2,21 միլիարդ տոննա ապացուցված պաշարներ: Այս պաշարներից պղնձի պարունակությունը կազմում է 5,22 մլն

մետրիկ տոննա, իսկ մոլիբդենի պարունակությունը՝ 0,72 մլն տոննա: ԶՊՄԿ-ն Քաջարանի հանքավայրը շահագործում է որպես բացահանք, որը ներկայում տարեկան տալիս է տասնյակ միլիոնավոր տոննա հանքաքար, ինչով կարող է ապահովել տասնամյակներ շարունակ՝ հաշվի առնելով պաշարների ծավալները:

Հանքարդյունահանման գործընթացը կազմակերպվում է հետևյալ հաջորդական փուլերով. սկզբում բացահանքում պայթեցման եղանակով արդյունահանվում է հանքաքարը: Դրանից հետո, այն շուրջօրյա ռեժիմով կորզվում է էքսկավատորի շերտփով և բարձվում

▽ Լոգիստիկ գործողություններ ԶՊՄԿ-ի բացահանքում

բեռնատարի մեջ, այնուհետև, բացահանքից ուղարկվում առաջնային ջարդիչ կայան՝ կամ անմիջապես բեռնատարով, կամ ստորգետնյա տրանսպորտային հանքուղով: Հանքաքարը ջարդվում, մանրացվում և հարստացվում է տարբեր հոսքագծերով և վերամշակվում է մոլիբդենի և պղնձի առանձին խտանյութերի:

ՀԱՐՍՏԱՑՈՒՑԻՉ ՖԱԲՐԻԿԱՅԻ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՁՊՄԿ-ի հանքահումքային արտադրանքը լայնորեն օգտագործվում է արդյունաբերության մեջ, մասնավորապես՝ մեքենաշինությունում, ավտոմոբիլաշինությունում, էլեկտրոնիկայում և էլեկտրատեխնիկայում, նավթաքիմիական և վերամշակման արդյունաբերությունում, էներգետիկայում, շինարարությունում, սպառողական ապրանքներում, առողջապահությունում, սննդի և քիմիական արդյունաբերությունում: Իսկ ինչպե՞ս է հանքաքարը նախնական վիճակից դառնում վաճառվող ապրանք.

Հարստացուցիչ ֆաբրիկայում ավանդական ջարդման, մանրացման և ֆլոտացիոն գործընթացները արդյունահանված հանքաքարը վերածում են պղնձի և մոլիբդենի առանձին խտանյութերի, որից հետո դրանք ջրազրկվում են երկու առանձին արտադրական սարքավորումներում: Որակի հսկողությունը իրականացվում է գերժամանակակից լաբորատորիաներում: Այստեղ էլ մշակվում են հանքաքարի նմուշները, կատարվում են ֆլոտացիոն անալիզներ և հետազոտական այլ փորձարկումներ:

2005-2009 թվականներին ՁՊՄԿ-ն ընդլայնել է հարստացուցիչ ֆաբրիկայի ֆլոտացիոն հզորությունը՝ տեղադրելով նոր՝ ավելի մեծ ծավալի օդի ներմղման խցիկներ. դրանք աշխատում են ցածր ճնշման օդով և մակարդակի ավտոմատ կառավարմամբ՝ այդպիսով բարձրացնելով արդյունավետությունը, արդիականացնելով ֆաբրիկայի աշխատանքը:

Ընդհանուր առմամբ, ՁՊՄԿ հարստացուցիչ ֆաբրիկան կայացած, ժամանակակից ձեռնարկություն է, որը կարող է հանքաքար մշակել 22 MTPA (տարեկան մետրիկ տոննա) տպավորիչ ծավալով: Այդուհանդերձ, արտադրողականությունն էլ ավելի կբարձրանա, եթե ներդրվեն լրացուցիչ տեխնոլոգիաներ, ինչպիսիք են նոր մանրացման ֆլոտացիոն հոսքագիծը և գնդիկավոր աղացը:

▲ Հարստացուցիչ ֆաբրիկա. ֆլոտացիոն խցիկ

Ինչպես են կոմբինատի հանքանյութերը ապահովում աշխարհի առաջընթացը

Մեր ժամանակներում պղինձը աշխարհում ամենապահանջված և բազմակողմանի կիրառմամբ մետաղներից է՝ արդյունաբերական պողպատի արտադրության հիմքը: Այն անփոխարինելի է դարձել էներգիայի վերականգնվող աղբյուրների զարգացման համար. էլեկտրական մետաղալարերի արդյունաբերությունը սպառում է աշխարհի մաքուր պղնձի մինչև 60%-ը՝ տարբեր մալուխների և լարերի արտադրության համար:

Ի լրումն նավթի արդյունաբերության մեջ որպես կատալիզատորի լայն կիրառման՝ առևտրային մոլիբդենի մեծ մասն օգտագործվում է այնպիսի համաձուլվածքների արտադրության մեջ, ինչպիսին պողպատն է: Պողպատի արդյունաբերությունը նաև հենվում է մոլիբդենի օքսիդի և ֆերոմոլիբդենի՝ մոլիբդենի ածանցյալների վրա, քանի որ դրանք ոչ միայն պահպանում, այլև բարձրացնում են պողպատի որակական հատկանիշները (օրինակ՝ ամրությունը, ջերմաստիճանի նկատմամբ դիմադրությունը) և պաշտպանում են կոռոզիայից:

ՊՈՉԱՄԲԱՐ

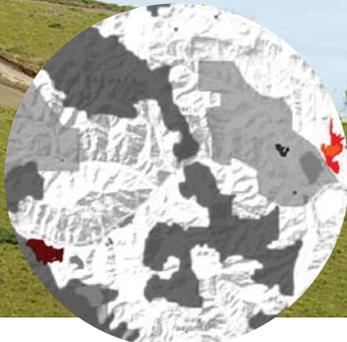
Մշակումից հետո հաջորդ կարևոր փուլը տեղի է ունենում Արծվանիկի պոչամբարում:

Պոչամբարը ինժեներական կառույց է, որը բաղկացած է երկու մասից՝ հանքարդյունաբերության ու մետաղական հանքաքարի վերամշակման մնացորդների պահեստավորման տարածքից և դրա հետ կապված ջրի կառավարման համար պաշտպանիչ ամբարտակից: Հանքանյութերը, որոնք ջրի մակերես չեն բարձրանում փրփուրային ֆլոտացիայի ժամանակ, անցնում են ջրատար մի շարք խողովակների և ջրանցքների միջով, որոնք միացնում են հարստացուցիչ ֆաբրիկան և պոչամբարը: Այս երթուղին անցնում է Ողջի գետի ձախ ափով և կուտակում հանքանյութերը՝ Կապանի վարչական տարածքում գտնվող պոչամբարում:

Արծվանիկի պոչամբարը տեղակայված է Արծվանիկի կիրճում՝ հարստացուցիչ ֆաբրիկայից 34,5 կմ հեռավորության վրա: Ծովի մակարդակից 900 մ բարձրության վրա գտնվող ամբարտակն այժմ գործում է 398 մլն խ/մ ծավալով:

Արտադրության ընդլայնումը և արտադրական օբյեկտների նորացումը թույլ են տվել ՁՊՄԿ-ին վերջին տարիներին դառնալ համաշխարհային դերակատար: 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության զուտ վաճառքը կազմել է 341,3 մլրդ դրամ (691,3 մլն ԱՄՆ դոլար): Ընդհանուր կապիտալիզացիան 2021 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմել է 267 մլրդ դրամ (551,6 մլն ԱՄՆ դոլար): Դրանցից 111 մլրդ դրամը (230 մլն ԱՄՆ դոլար) կազմում է սեփական կապիտալը, իսկ 156 մլրդ դրամը (321 մլն ԱՄՆ դոլար)՝ պարտքը:

Համայնքային ծրագրերում ներդրումների, կայունության վրա կենտրոնացման և բոլոր շահագրգիռ կողմերի օգտին աշխատելու հստակ հանձնառության միջոցով՝ ՁՊՄԿ-ն ճանապարհ է հարթում ապագա հաջողության համար:

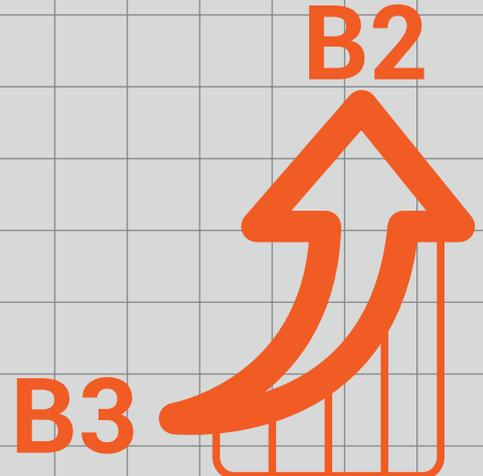
▲ Արծվանիկի պոչամբարի քարտեզ. պոչամբարը գտնվում է բացահանքից և վերամշակող գործարանից 34,5 կմ հեռավորության վրա

▲ Արծվանիկի պոչամբար

ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԶՊՄԿ-ի կայուն զարգացման արժեքի առաքելությունը. մենք կենսագործում ենք ավանդույթն ու փորձը: ԶՊՄԿ-ն իր շուրջ 70 տարվա փորձով վաստակել է համայնքի վրա մեծ ուշադրություն կենտրոնացնող գործատուի և վստահելի բիզնես գործընկերոջ բարի համբավը: Այն ամենը, ինչ մենք անում ենք, հիմնված է մեր կորպորատիվ ինքնությունը կազմող արժեքների պահպանման վրա:

<p>ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓԱՍՏԵՐ ԵՎ ԹՎԵՐ. ԿԱՅՈՒՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ</p>	<p>ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՒՈՐՏՈՒՄ ՄԵՐ ԳՈՐԾՈՒՆԵՒՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Տեղական համայնքների զարգացում 2 Տեղական կրթություն և կարողությունների զարգացում 3 Աշխատակիցների առողջություն 4 Արդիականացում 5 Ռեսուրսների պահպանում 6 Ուղղահայաց ինտեգրում 7 Թվայնացում 	<p>ԿԱՅՈՒՆ ԶԵՌԱՆԿԱՐ. ԱՐՏԱՐԺՈՋԹՈՎ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՎԱՐԿԱՆԻՇԻ (MOODY'S) ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄԸ «ԶԱՐԳԱՑՈՒԹՅ» ՄԻՆԶԵՎ «ԿԱՅՈՒՆ»</p>
<p>ՉՊՄԿ-Ի ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ</p> <p>Մենք զբաղվում ենք աշխարհում պահանջված օգտակար հանածոներից երկուսի՝ պղնձի և մոլիբդենի կայուն հետախուզմամբ, արդյունահանմամբ և վերամշակմամբ:</p>	<p>ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐԱՑՈՒՄ, 2021Թ.</p> <p>Մեր ԲՍԿ մոտեցումը համահունչ է՝</p> 	

ԶՊՄԿ-Ի ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

Կայունության զարգացումը հիմնական արժեքն է, որն առաջնորդում է ինչպես մեր այսօրվա գործունեությունը, այնպես էլ վաղվա մեր ծրագրերը: Հանքարդյունաբերության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա արդեն հայտնի է: Բայց այս գործառույթները նաև կենսական նշանակություն ունեն այն հումքի հասանելիությունն ապահովելու համար, որից կախված է արդյունաբերությունը՝ աշխարհի բոլոր մարդկանց կյանքն ավելի լավը դարձնելու և տեխնոլոգիաների զարգացմանը նպաստելու համար: Այդ նպատակով ԶՊՄԿ-ն անուղղակիորեն զգալի ներդրում է կատարում կենսական այնպիսի կարևոր ոլորտներում, ինչպիսիք են արևային էներգիան և կապի ենթակառուցվածքները: Սա, իր հերթին, օգուտ է բերում հենց ընկերությանը, քանի որ նոր տեխնոլոգիաները մեզ դարձնում են ավելի արդյունավետ, պաշտպանում մեր աշխատակիցներին և հնարավորություն են տալիս բաժնետերերին ապահովել բարձր եկամուտներ:

Համայնքը նույնպես շահում է մեր գործունեությունից. աշխարհագրական տարածքը, որտեղ մենք գործում ենք, ԶՊՄԿ աշխատակիցների գերակշիռ մասի տունն է: Քաջարան քաղաքի աշխատունակ բնակչության մոտ 70%-ն աշխատում է ԶՊՄԿ-ում: Մեր ընկերությունը նրանց բնավայրի և համայնքի անբաժանելի մասն է: Ընկերության աշխատակիցները մեր հաջողության գրավականն են, և նրանց նվիրվածությունն ու փորձն է, որ մեր բիզնեսը դարձնում է եկամտաբեր:

Շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը, մեր աշխատակիցների, ինչպես նաև հարակից համայնքների կյանքի որակի բարելավումը և ընկերության էության պահպանումը մեր ԲՍԿ աշխատանքի կարևոր ոլորտներն են:

Մենք երաշխավորում ենք, որ մեր բիզնես պրակտիկան պատասխանատու կմնա շահագրգիռ կողմերի հետ հարաբերություններում: Դրան նպաստում են բաց հաղորդակցությունը և կազմակերպչական կառուցվածքում հաշվետվողականության տեսքով թափանցիկությունը: Սա կենսական նշանակություն ունի ընկերության հեղինակության և իրավական հետևանքների հետ կապված ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար: Մեզ համար իրապես կարևոր է պահպանել 70 տարվա ընթացքում ձեռք բերած հեղինակությունը: Մենք նաև կարևորում ենք ընկերության աշխատակիցների և գործընկերների վստահությունը մեր հանդեպ: Այն օգնում է մեզ ավելի բարձր եկամուտներ ապահովել բաժնետերերի համար, արդյունավետ կառավարել ռիսկերը, նվազեցնել շրջակա միջավայրի վրա մեր ազդեցությունը և գործառնական

ԶՊՄԿ-Ի ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մենք հավատարիմ ենք բնական ռեսուրսների և Նորագույն տեխնոլոգիաների խելամիտ օգտագործմանը, որպեսզի օգնենք մարդկանց իրենց երազանքներին հասնել:

Ծախսերը, ներգրավել և պահպանել բարձրակարգ աշխատակիցներին, տրամադրել առավել լայն բիզնես հնարավորություններ:

ԶՊՄԿ-ն լիովին հավատարիմ է կայուն զարգացման սկզբունքներին, այն է՝ բավարարել ներկայի կարիքները չվնասելով ապագա սերունդների սեփական կարիքները բավարարելու կարողությունը: Այս գլխում նկարագրվում է կայուն զարգացման նկատմամբ մեր մոտեցումը, և ներկայացվում են որոշ ծրագրեր, որոնք նախաձեռնել ենք կայուն զարգացման մեր նպատակներին հասնելու համար:

ԶՊՄԿ-Ի ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ

ԶՊՄԿ-ն զբաղվում է աշխարհի երկու ամենապահանջված օգտակար հանածոների՝ պղնձի և մոլիբդենի կայուն հետախուզմամբ, արդյունահանմամբ և վերամշակմամբ: Ընկերության ուժեղ մրցակցային առավելություններն այս ոլորտներում օգնում են.

Այս առավելությունների և արդյունաբերության առաջատարության պահպանումը ԶՊՄԿ-ի գործունեության առաջնահերթություններն են: Մենք մշտապես աշխատում ենք դրանց իրականացման ուղղությամբ, և ընկերությունը հավատարիմ է այն արժեքներին, որոնք լավագույնս ցույց են տալիս դա:

<p>1. Որակը և համապատասխանությունը հանդիսանում են բոլոր գործողությունների, գործառնությունների և նախագծերի հիմնական շարժիչ ուժը:</p>	<p>2. Հանքարդյունաբերության ոլորտում առաջատար լինելը պահանջում է անզիջում նորարարություն՝ լինի դա թե՛ ներքին զարգացումների, թե՛ վերջին հետազոտությունների ու հայտնաբերությունների ակարդակով:</p>	<p>3. Ընկերության ղեկավարությունը գիտակցում է, որ իր դերը շատ ավելին է, քան պարզապես գործունեություն կազմակերպելը, և այդ դերը հավակնում է ավելի լավ ապագա ստեղծել:</p>	<p>4. Ֆինանսական հաջողությունը պարզապես այս արժեքներին հետևելու տրամաբանական արդյունքն է և հանդիսանում է ընկերության տեսլականի, արժեքների և համակարգերի արդյունավետ իրականացման վերջնական ապացույցը:</p>
--	---	---	---

ԲՍԿ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

Կայուն պրակտիկաների և պլանավորման սկզբունքներին համահունչ ԶՊՄԿ-ն ավարտեց ԲՍԿ ռազմավարության թարմացումը 2021 թվականի սկզբին: Վերանայված ռազմավարությունը հիմնված է հետևյալ չափանիշների վրա.

- ▶ Հասնել կայուն զարգացման նպատակներին և իրական օգուտ տրամադրել շահագրգիռ կողմերին,
- ▶ Հիմնվել դրական սոցիալական ազդեցության վրա և նվազագույնի հասցնել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը,
- ▶ Զինված լինել բոլոր անհրաժեշտ գործիքներով, ժամանակին ու ողջամիտ պլանավորմամբ և ռազմավարություն մշակելու կարողությամբ՝ ի պատասխան արագ փոփոխվող մարդկային և բնական միջավայրերի:

Ռազմավարությունը մշակվել է այն ոլորտների վերլուծության հիման վրա, որոնցում ընկերությունն ունի ամենամեծ ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա, և համահունչ է Հանքարդյունաբերության ոլորտում կայուն զարգացման ICMM սկզբունքներին, ինչպես նաև ՄԱԿ-ի Կայուն զարգացման նպատակներին:

Համայնքների զարգացումն այն հարցն է, որը ԶՊՄԿ-ի համար խիստ առաջնային է: Մենք ներդրումներ ենք կատարում տեղի բնակչության կրթության, տեղական ենթակառուցվածքները պահպանելու և կառուցելու, ինչպես նաև մեր աշխատուժի հավասարությունն ապահովելու գործում: Նաև վերահսկում ենք, թե ինչպես է մեր ընկերությունը կատարում իր բնապահպանական, սոցիալական և կառավարման պարտավորությունները, ինչպես նաև մեր առջև դնում ենք իրավիճակը բարելավելու նպատակներ:

ՇԱՀԱԳՐԳԻՌ ԿՈՂՄԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Ընկերությունը շարունակական երկխոսություն է վարում շահագրգիռ կողմերի հետ այնպիսի ուղիներով, ինչպիսիք են ամսագիրը, կայքը, կորպորատիվ պատասխանատվությունը և ֆինանսական հաշվետվությունները:

Աշխատակիցներից մինչև բազմազան ԴԿ-ներ՝ մենք ներառել ենք բոլոր շահագրգիռ կողմերին, որպեսզի հստակ պատկերացնենք մեր գործունեության ազդեցությունը նրանց վրա և որոշենք դրա համապատասխանությունը ընկերությանը, նրանց ակնկալիքներին և կարիքներին: Հիմնական հարթակներից մեկը, որը մենք օգտագործում ենք շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցելու համար, Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնությունն է (ԱՃԹՆ/ EITI), որի հիմնադիր անդամներից է ԶՊՄԿ-ն: ԱՃԹՆ-ն նպաստում է բնական ռեսուրսների կառավարման վերաբերյալ բազմակողմ երկխոսության զարգացմանը: Բացի այդ, մենք գիտակցում ենք, որ բոլոր շահագրգիռ կողմերը

կարևոր ազդեցություն ունեն մեր բիզնեսի վրա: Մենք արժանարժեք ենք լավ հարաբերությունների պահպանումը բոլոր նրանց հետ, ովքեր շահագրգռված են ԶՊՄԿ-ի առաջընթացով: Մեր բիզնեսը կախված է դրանից:

ԶՊՄԿ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԸ

<p>Մենք առանձնացրել ենք կորպորատիվ պատասխանատվության ոլորտում գործունեության ռազմավարական հետևյալ կարևորագույն ոլորտները.</p>	<p>1 ՏԵՂԱԿԱՆ ԳՆԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ</p>
<p>2 ՏԵՂԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՐՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ</p> 	<p>3 ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆ</p>
<p>4 ԱՐԴԻԱԿԱՆԱՑՈՒՄ</p> 	<p>5 ՌԵՍՈՒՐՏՆԵՐԻ ՊԱՅՊԱՆՈՒՄ</p>
<p>6 ՈՒՂՂԱՀԱՅՅԱՑ ԻՆՏԵԳՐՈՒՄ</p> 	<p>7 ԹՎԱՅՆԱՑՈՒՄ</p>

ԶՊՄԿ-Ի ՇԱՀԱԳՐԳԻՌ ԿՈՂՄԵՐԸ

ՆԵՐՔԻՆ ▶ Ընկերության աշխատակիցներ ▶ Վարձու աշխատողներ ▶ Ժամանակավոր աշխատողներ և ծառայություններ մատուցողներ ▶ Արհմիություններ	ԱՐՏԱՔԻՆ ▶ Տեղական համայնքներ և իշխանություններ ▶ Պետական մարմիններ ▶ Տեղական և ազգային ԴԿ-ներ ▶ Տեղական և ազգային բիզնես գործընկերներ ▶ Անդրազգային և միջազգային կազմակերպություններ (օրինակ՝ ՄԱԿ, Համաշխարհային բանկ, ԶՄՖ, ԵՄ, ՎԶԵԲ)

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆԱՊԱՅՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԶՊՄԿ-ն իր գործունեությունը սկսել է 1951 թվականին, իսկ 1962 թվականի սկզբին անցել է բաց եղանակով արդյունահանման: Այս ժամանակագրությունը վկայում է, որ այս տարածաշրջանում հանքարդյունաբերության հետ կապված դրական և բացասական ազդեցությունները հաջողությամբ կառավարվում են գրեթե 70 տարի: Մենք լիովին կենտրոնացած ենք այս հաջողված միտումը շարունակելու և ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներուժն օգտագործելու վրա, օրինակ, այսպես կոչվող, ամպային ծածկույթի վրա հիմնված սարքավորումների կառավարման համակարգերի կիրարկումը, որպեսզի շարունակենք դրական ներդրում ունենալ հասարակության մեջ:

Չնայած հանքարդյունաբերությունը որպես ամբողջություն էական ազդեցություն ունի շրջակա միջավայրի վրա, այդուհանդերձ, պղնձի և մոլիբդենի արդյունահանումը անհրաժեշտ է հասարակության և տեխնոլոգիաների զարգացման համար: Պղնձի խտանյութը Հայաստանի

Մենք պարտավորվում ենք սահմանափակել հանքարդյունաբերության բացասական ազդեցությունը և առավելագույնի հասցնել դրական ազդեցությունը ինչպես մեր մարզում, այնպես էլ առհասարակ գյուղալիսնոսների, օրինակ՝ կլիմայի փոփոխության, համատեքստում:

հիմնական արտահանումն է, և, հետևաբար, երկրի և իր ժողովրդի բարգավաճումը պայմանավորված է հանքարդյունաբերությամբ, որի միջոցով էլ Հայաստանը կարող է համաշխարհային շուկայում մրցունակ դերակատար դառնալ:

Մի շարք ծրագրեր ընթացիկ պլանավորման փուլում են, որոնք նպատակադրված են արդիականացնել մեր օբյեկտները և դրանք էկոլոգիապես առավել մաքուր դարձնել: Մենք նաև քայլեր ենք ձեռնարկում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու ուղղությամբ: ճանապարհների վերանորոգման շնորհիվ հաջողվել է մեր բեռնատարների մեծ մասի ուղեորը վերահղել դեպի M2 մայրուղի՝ տեղական ճանապարհներից հեռու: Սա զգալիորեն նվազեցրել է աղմուկի, փոշու և պոտենցիալ ճանապարհատրանսպորտային պատահարների մակարդակները:

Մեր գործունեության հիմնական դրական ազդեցությունները ներառում են անվտանգ և շահավետ զբաղվածությունը, անհատական զարգացումը և ենթակառուցվածքների ֆինանսավորումը:

Սա մեծապես հավասարակշռում է մեր գործունեության հիմնական բացասական ազդեցությունները, որոնց թվին են դասվում չվերականգնվող բնական ռեսուրսների օգ-

տագործումը, շրջակա միջավայրի աղտոտումը և ազդեցությունը աշխատուժի, տեղական համայնքների առողջության վրա և այլն:

ԱՐԺԵՇՂԹԱ

Մեր արժեզրեան ներառում է հետախուզում, պաշարների գնահատում, ճարտարագիտություն, թույլտվություններ, զարգացում/շինարարություն, հանքարդյունաբերություն, լոգիստիկա, վերամշակում և վաճառք, շահագործումից հանում, վերականգնում և մշտադիտարկում: Արժեզրեայում վերլուծել ենք մեր գործունեության դրական և բացասական ազդեցությունների ներուժը: Դիտարկել ենք ազդեցության հետևյալ կատեգորիաները.

- ▶ աշխատանքի և աշխատանքային պայմաններ,
- ▶ ժողովրդագրական և գենդերային ազդեցություններ,
- ▶ տնտեսական ազդեցություն և զբաղվածություն,
- ▶ համայնքի կենսագործունեության անվտանգություն,
- ▶ ազդեցությունները ենթակառուցվածքային ծառայությունների որակի և մատչելիության վրա,
- ▶ ազդեցությունները էկոհամակարգային ծառայությունների, զբոսաշրջության և մշակութային ժառանգության վրա,
- ▶ կուտակային ազդեցություններ:

ԶՊՄԿ-Ի ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՂԹԱՅԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հանքարդյունաբերական գործունեության միջոցով մատակարարման կարևոր շղթայում ԶՊՄԿ-ն զբաղեցնում է առաջնային դիրք, որն ընդգրկում է ամբողջ աշխարհը: Պղնձի և մոլիբդենի խտանյութը բեռնատարներով տեղափոխում ենք Երևան, որը Քաջարան քաղաքից գտնվում է մոտ 350 կմ հեռավորության վրա: Այստեղ պղնձի և մոլիբդենի խտանյութերը վերաբեռնվում են և բեռնատարներով անցնում 700 կմ, հասնում Վրաստանի Հանրապետության Բաթում քաղաքի գլխավոր նավահանգիստ: Այնուհետև, խտանյութերը առաքվում են աշխարհի մի շարք հասցեատեր նավահանգիստներ:

ՁՊՄԿ-Ի ԱՐԺԵՆՈՒՄ

ԴՐԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

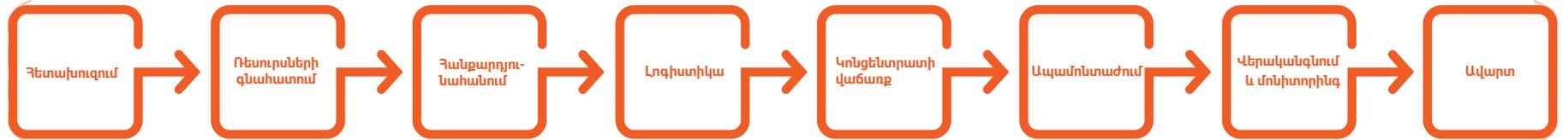
- + Աշխատանքի հնարավորություններ
- + Տեղական համայնքների և պետական բյուջեներ հարկային մուտքերի ավելացում
- + Զգալի ներդրում տեղի գյուղական համայնքների կյանքի որակի և կենսամակարդակի բարձրացման ուղղությամբ

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՈՒՈՐՏԸ
Համայնք

ԲԱՏԱՍԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ*

- Տեղական գյուղական վայրերում ճանապարհատրանսպորտային պատահարների ռիսկի ավելացում
- Որոշ ոլորտների մրցունակության նվազում (գյուղատնտեսություն, զբոսաշրջություն և մշակութային ժառանգություն)

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՈՒՈՐՏԸ
Կառավարում

- + Մարդկային կապիտալի զարգացում (կարողությունների զարգացում, զբաղվածություն, կրթություն, վերապատրաստում)
- + Աշխատանքի, կենսագործունեության անվտանգության հետ կապված ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված ներքին կանոնների և գործառնական հրահանգների ընդունում
- + Ներդրումներ կենսաբազմազանության պաշտպանության և վերականգնման ուղղությամբ
- + Ընկերության գործունեության շրջանակում առկա գյուղական վայրերի ճանապարհների և տրանսպորտային ենթակառուցվածքների բարելավում
- + Թափոնների կառավարում

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՈՒՈՐՏԸ
Շրջակա միջավայր

ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՈՒՈՐՏԸ
Աշխատակիցներ

- Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցություն՝ մարդու առողջության և ապրուստի համար հետևանքներով
- Ջրի որակի և ջրի աղբյուրների հասանելիության խնդիր
- Ազդեցություն հողօգտագործման ավանդական ձևերի և կենսամիջոցների վրա
- Օդի որակի վատթարացում

* Եթե բացասական ազդեցությունը պատշաճ չի կառավարվում, ինչը ՁՊՄԿ-ի դեպքը չէ:

Ֆերոմոլիբդենը լրացուցիչ քայլ է պահանջում մատակարարման շղթայում. մոլիբդենի խտանյութը բեռնատարներով տեղափոխվում է Երևանի ծուլարաններ՝ ֆերոմոլիբդենի արտադրության համար: Այնուհետև, ֆերոմոլիբդենն անցնում է նույն ճանապարհով, ինչ պղնձի և մոլիբդենի խտանյութերը:

ԶՊՄԿ-ն նաև, տեղական տնտեսության զարգացմանը աջակցելու համար հնարավորինս շատ ծառայություններ և նյութեր է գնում տեղական աղբյուրներից: 2021թ. ԶՊՄԿ-ի մատակարարների 77%-ը կազմել են կամ մարզի, կամ տեղական հայկական սպասարկող ընկերությունները:

ՌԻՍԿԵՐ ԵՎ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր գործունեության հետ կապված էական ռիսկերի մեծ մասը շրջակա միջավայրին և մարդկանց սպառնացող վտանգներն են, ինչպիսիք են, օրինակ, վթարները, որոնք կարող են ազդել աշխատողների առողջության կամ բնական միջավայրի վրա: Ընկերությունը նույնպես ենթարկվում է գործառնական և ֆինանսական ռիսկերի:

Մենք վերլուծում ենք բոլոր ռիսկերը և ազդեցությունները, որոնք կարող են նշանակություն ունենալ բիզնեսի վրա: Ռիսկերը դասակարգվում են ըստ առաջացման հավանականության և հետևանքների ծանրության: Դրանք մշտապես վերահսկվում են: Ընկերությունը ռիսկերը գնահատում է համաձայն ISO 31000:2018-ի:

Ընկերությունը նաև վերահսկում է արժեչղթան և ամբողջ ոլորտը (տե՛ս էջ 22): Զննարկումները, թե ինչպես լավագույնս օգտագործել և զարգացնել այդ հնարավորությունները, անցկացվում են կառավարման ամենաբարձր մակարդակներում:

Ձեռնարկությունների և գործընթացների արդիականացումը, արդյունավետության բարձրացումը, ավտոմատացումը և թվայնացումը, ինչպես նաև ուղղահայաց ինտեգրումը այս պահին ԶՊՄԿ-ի հիմնական առաջնահերթություններն են: Պլանավորման փուլերում գտնվող արդիականացման նախագծի օրինակներից է քլաուդի (այսպես կոչված՝ ամպային ծածկույթի) վրա հիմնված սարքավորումների կառավարման համակարգը, որը թույլ կտա վերահսկել վառելիքի սպառումը և անվադողերի մաշվածությունը՝ դրանով իսկ նվազեցնելով սարքավորումների շահագործման և պահպանման ծախսերը, շրջակա միջավայրի վրա գործունեության ազդեցությունը:

ՆՅՈՒԹԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ԶՊՄԿ-ում կարևոր խնդիրները սահմանվել են Խմբի մակարդակում առկա լավագույն փորձի կիրառման հիման վրա: 2021 թվականին բաժնետիրական կապիտալի կառուցվածքի փոփոխությունների պատճառով դրանք կիսամապատասխանեցվեն Խմբի նոր կարևոր թեմաներին, որոնք կծագեն 2022 թվականին:

ԲՍԿ-Ի ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՄՈՏԵՑՈՒՄԸ

ԶՊՄԿ-ն սահմանել է հստակ նպատակներ, որոնք առաջնորդում են ԲՍԿ-ի նկատմամբ ընդհանուր մոտեցումը:

- 1 Ընկերությունը պարտավորվում է նվազեցնել աշխատավայրում անվտանգության միջադեպերի թիվը և պահպանել մահվան դեպքերի գրոյական թիվը: ԶՊՄԿ-ի ռիսկերի վերահսկման ծառայությունը կառավարում է ձեռնարկության աշխատանքային կենսագործունեության անվտանգությունը՝ ա) աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության աշխատակիցների միջոցով, բ) վթարների գրանցման, աշխատանքային վթարների ժամանակին հետաքննության միջոցով, գ) աշխատակիցների հատուկ ուսուցման միջոցով՝ բարձրացնելու իրազեկվածությունը և աշխատանքային հնարավոր ռիսկերի նկատմամբ պատրաստվածությունը: Բացի այդ, ամեն տարի պետական ստուգումներ են իրականացվում բարձր ռիսկային օբյեկտներում, ինչն էլ ավելի է ամրապնդում բոլոր շահագրգիռ կողմերի անվտանգությունը:
- 2 Մեկ այլ կարևոր մարտահրավեր է ազդակիր համայնքների անձնակազմի հմտությունների բարելավումը: Այս նպատակին հասնելու միջոցառումները ներառում են վերապատրաստման և զարգացման հնարավորությունների հետագա ֆինանսավորումը և խթանումը, ինչպես նաև անձնակազմի հմտությունների զարգացումը:

- 3 Ընկերությունը շարունակում է ներդրումներ կատարել համայնքային ծրագրերի, նախաձեռնությունների և ենթակառուցվածքների զարգացման ուղղությամբ: ԶՊՄԿ-ն ֆինանսավորել է Զաջարան քաղաքի կամրջի վերակառուցումը, փողոցների ու մայրերի ասֆալտապատումը:
- 4 Ընկերությունը ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման միջոցով հավատարիմ է մնում ջրի, էներգիայի սպառման և թափոնների կրճատման քաղաքականությանը: Սա ենթադրում է միջոցների և տեխնոլոգիաների բացահայտում, մշակում և իրականացում՝ նվազեցնելով էներգիայի սպառումը և թափոնները՝ միաժամանակ պահպանելով բնական ռեսուրսները:
- 5 Շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում ԶՊՄԿ-ն պարտավորվում է հնարավորինս ցածր պահել բնապահպանական միջադեպերի թիվը՝ բարձրացնելով աշխատակիցների իրազեկվածությունը, ուսուցումը և համապատասխանությունը կենսագործունեության անվտանգության միջոցառումներին: Կառավարման ոլորտում ընկերությունը գրոյական հանդուրժողականություն է ցուցաբերում երեխաների շահագործման և աշխատավայրում խտրականության նկատմամբ. նույնը՝ կոռուպցիայի, խարդախության և կաշառակերության դեպքերում: Այս բոլոր խնդիրները վերահսկվում են

«Զարգացողից» մինչև «Կայուն»

MOODY'S ԱՐՏԱՐԺՈՒԹԱՅԻՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՌԵՅՅԻՆԳԻ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄ

2021 թվականի հունիսին Moody's Investors Service-ը բարձրացրել է ԶՊՄԿ-ի արտարժույթի վարկանիշը B3-ից B2՝ կայուն կանխատեսմամբ: Թարմացումն արտացոլում է ավելի ցածր լծակներ, EBITDA-ի ավելացում պղնձի աճող գների ֆոնին և 2021-2022 թվականներին պարտքի պլանավորված կրճատումներ, ինչպես նաև բնապահպանական ազդեցությունը նվազեցնելու պլաններ:

- անվտանգության աշխատակիցների և համապատասխանության հարցերով թիմերի կողմից:
- 6 Ընկերությունը ստեղծել է Բնապահպանական և սոցիալական վերահսկողության կոմիտե, որը յուրաքանչյուր եռամսյակ վերլուծում է ընկերության գործունեության արդյունքները կայուն զարգացման քաղաքականությանը համապատասխանելու տեսանկյունից: (Այս մասին ավելի մանրամասն տե՛ս «Կառավարում» բաժնում):

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻՆ

ԶՊՄԿ-ն ներգրավված է մի քանի սոցիալական ծրագրերում, որոնց նպատակն է աջակցել տեղական համայնքներին՝ ընդհանուր արժեք ստեղծելով ողջ արժեքային շղթայում: Ընկերությունը տարեկան բյուջե է հատկացնում տեղական համայնքների զարգացման ծրագրերը ֆինանսավորելու համար: Այս նախագծերը, ի թիվս այլ արժեքների, նպաստում են կրթությանը, մշակույթին և սպորտին:

Մեր վերջին ծրագրերից մի քանիսը ներառում էին, օրինակ, համակարգչային գրագիտության ուսուցում տեղացի աշխատակազմի համար, սպորտային մրցույթների հովանավորում, տեղական մշակութային կազմակերպություններին բնահրային նվիրատվություններ և աղքատության շեմին գտնվող մարդկանց աջակցություն:

Ֆինանսավորումը բաշխվել է աղյուսակում նշված ոլորտների միջև.

ԶՊՄԿ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

No.	Նախագծի տեսակը	Կայուն զարգացման նպատակները	Գումարը (ՀՀ դրամ, '000)	Գումարը (ԱՄՆ դոլար, '000)
1.	Շինարարական գործողություններ սոցիալական սեկտորում	3, 4, 9, 11, 17	337,158	669
2.	Սոցիալական նախագծեր և ներդրումներ համայնքներին	1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 16, 17	1,317,029	2,614
3.	«Ձանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ» բարեգործական հիմնադրամ	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 17	2,227,866	4,422
Ընդամենը			3,882,053	7,705

▲ 2021թ. ընդհանուր բյուջեն՝ փոխանակված ՀՀ դրամից ԱՄՆ դոլարի 31.12.2021թ. փոխարժեքով

▼ Կայուն զարգացման նպատակները՝

ԱՊԱԳԱ ԹՎԱՅՆԱՑՈՒՄ

ԶՊՄԿ-ն նպատակ ունի այս տասնամյակի վերջում ավանդական հանքարդյունաբերական ընկերությունից վերածվել գերժամանակակից ձեռնարկության՝ ամբողջությամբ թվայնացված ակտիվներով և տվյալների վրա հիմնված գործընթացներով:

Ընկերությունը ներկայում իրականացնում է թվային ռազմավարություն, որն ընդգրկում է ամեն ինչ՝ արտադրական գործընթացներից և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մոնիտորինգից մինչև վարչական գործառնություններ և տեխնիկական աջակցություն:

2021 թվականին թվային նախագծերի իրականացման համար բյուջեով նախատեսված ընդհանուր գումարը կազմել է շուրջ 86,4 մլն դրամ կամ 180 հազար դոլար, որի 45%-ը հատկացվել է արտադրական գործընթացների թվայնացմանը (արտադրության թվային մոնիտորինգ, արտադրության հոսքի մոնիտորինգ, ջրաչափական կետեր, վառելիքի կառավարում, կենսագործունեության անվտանգության կառավարում, դիսկերի կառավարում՝ ներառյալ բնապահպանական դիսկեր):

2021 թվականին ներդրումներ են կատարվել նաև հետևյալ երեք հիմնական ուղղություններով՝ դիգեյլային ավտոպարկի նորացում, ավտոհավաքակայանի կառավարում և շահագործման կառավարման կենտրոն:

Թվային ռազմավարությունն իրականացնելով՝ ընկերությունը նպատակ ունի լիարժեք ավտոմատացման միջոցով մեծացնել սարքավորումների ֆունկցիոնալությունը, ինչը կհանգեցնի:

- ▶ ռեսուրսների բազայի ամբողջական պատկերացմանը և հանքարդյունաբերության օպտիմալացմանը,
- ▶ «հանքավայրից մինչև հաճախորդ» մատակարարման շղթայի գործընթացի օպտիմալացմանը,
- ▶ սխալների կանխատեսման և ախտորոշման գործընթացների բարելավմանը՝ սպասարկման նոր ռազմավարությանը անցնելիս:

ԶՊՄԿ-ն մշտապես աշխատում է իր գործունեությունը հնարավորինս պարզեցնելու և արտադրողականությունը բարելավելու ուղղությամբ:

Ընկերությունը նպատակ ունի մեծացնել արժեքի ստեղծումը ընկերության ներսում և երկրում՝ բարելավելու մոլիբդենի և պղնձի խտանյութերի արտադրության արդյունավետությունը, շահութաբերությունը և թափանցիկությունը:

Մենք մշակում ենք մի շարք նախագծեր՝ արդիականացնելու և թվայնացնելու սարքավորումներն ու գործընթացները:

Հետագա ներդրումների նպատակը հետևյալին հասնելն է.

- ▶ հանքաքարի արդյունահանման ծավալների ավելացում,
- ▶ ավելացված արժեքի ստեղծում,
- ▶ հավելյալ աշխատատեղերի ստեղծում,
- ▶ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության հզորության և կայունության բարձրացում:

2021 թ. թվային նախագծերի իրականացման ընդհանուր բյուջե՝

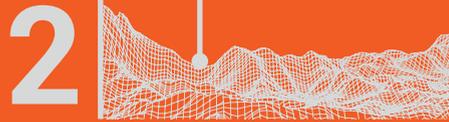
ՀՀ դրամ

86.4 միլիոն կամ

ԱՄՆ դոլար

180,000

ՀԱՄԱՅՆՔ

Տեղական ազդեցիկ աջակցության և համայնքների հետ հաղորդակցության բաց ուղիների պահպանումը ԶՊՄԿ-ի առաջնահերթություններից է: Մենք պարբերաբար ներդրումներ ենք կատարում տեղական ենթակառուցվածքներում և մարդկային կապիտալում՝ բարելավելու ընկերության աշխատակիցների և իրենց ընտանիքների կյանքի որակը: Մեր ցանկությունն է ստեղծել ներառական հասարակություն և օգնել տեղական համայնքներին բարգավաճել՝ թե՛ տնտեսապես, թե՛ սոցիալապես, և թե՛ բնապահպանական մակարդակներում:

<h2>ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓԱՍՏԵՐ ԵՎ ԹՎԵՐ. ԶԱՄԱՅՆՔ</h2>		<p>ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐ</p> <p>Մեր ներդրումը մարզի զարգացմանը</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Կամուրջների և ճանապարհների կառուցում, հողային ռեսուրսի վերականգնում ➔ Սպորտային, մշակութային և զվարճանքի կենտրոնների կառուցում ➔ Կոմունալ ծառայությունների արդյունավետության բարելավում 	<p>Մարզի զարգացման համար ներդրել ենք 3,8 մլրդ դրամ (7,8 մլն դոլար), որից 1,65 մլրդ դրամը (3,35 մլն դոլար) ուղղվել է շինարարական և սոցիալական ծրագրերի իրականացմանը:</p>
<p>ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ</p> 			
		<p>ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԶԱՄԱՅՆՔՈՒՄ</p> <p>Մեր ներդրումը մարզում՝ կյանքի բարելավմանը</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Կանոնավոր բարեգործական ծրագրեր ➔ Սպորտի և մշակույթի զարգացում ➔ Մասնագիտական ուսուցման հովանավորում ➔ Աշխատակիցների կամավորական նախաձեռնություններ ➔ Կրթական ծրագրեր՝ աշխատակիցների, նաև կարիքավոր ընտանիքների երեխաների համար 	<p>ՏԵՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱՑՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԵՋ ՆԵՐԴՐՈՒՄ՝ ԶԱՐԿԵՐԻ ՏԵՄԵՈՎ, 2021Թ.</p>
<p>97% Աշխատողների 97%-ը այս մարզից է՝</p> <p>77% Մեր մատակարարների 77%-ը գտնվում է այս մարզում</p>			<p>62.6 միլիարդ ՀՀ դրամ կամ 124.4 միլիոն ԱՄՆ դոլար</p>
			<p>Զամաշխարհային բանկը գնահատում է*, որ ՀՆԱ-ի բազմապատկիչ էֆֆեկտը՝ հիմնված հանքարդյունաբերության արտադրանքի, համախառն ավելացված արժեքի և զբաղվածության աճի վրա, Հայաստանի համար կազմում է 1,8, մինչդեռ զբաղվածության բազմապատկիչը՝ 5,3:</p> <p>* Հայաստան. Զանքային հատվածի կայունության ռազմավարական գնահատում, 2016թ.</p>

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

ԶՊՄԿ-ն ապահովում է զբաղվածության հնարավորություններ և խթանում տնտեսական ակտիվությունը մարզում: 2021 թվականին ընկերությունը 158 միլիարդ դրամ (314 միլիոն դոլար) ուղղակի ներդրում է կատարել մարզում՝ գործառնական ծախսերի ընդհանուր արժեք, աշխատակիցների աշխատավարձեր ու նպաստներ, հողատերերին տրվող վճարումներ և պետական ներդրումներ:

Անցած ֆինանսական տարվա ընթացքում ընկերությունը ընդհանուր հաշվարկմամբ ներդրել է 3,8 մլրդ 33 դրամ կամ 7,9 մլն ԱՄՆ դոլար՝ Սյունիքում իրականացված սոցիալական ծրագրերում, որոնց շրջանակներն ընդգրկել են առողջապահական, կրթական և բնապահպանական նախաձեռնություններ, բիզնեսի զարգացման հեռանկարներ: COVID-19 համաճարակի և նախորդ տարիներին մի շարք ենթակառուցվածքային ծրագրերի հաջող ավարտի պատճառով 2021 թվականին մեր ներդրումների ծավալը մարզում նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 41,7%-ով (9,3 մլրդ դրամ / 17,8 մլն ԱՄՆ դոլար):

Մենք ձգտում ենք հասնել դրական սոցիալական արդյունքների և բարելավել բնակչության կենսամակարդակը:

Մարզում սոցիալական ծրագրերին մեր ֆինանսական պարտավորության նպատակը դրական սոցիալական արդյունքների հասնելն է և համայնքի յուրաքանչյուր բնակչի կենսամակարդակի բարելավումը:

Մարզի սոցիալական նախագծերում ընդհանուր ներդրումները 2021թ-ին

3.8 միլիարդ 33 դրամ կամ 7.9 միլիոն ԱՄՆ դոլար

Հանքարդյունաբերությունը ապահովում է կայուն, հուսալի զբաղվածության հնարավորություններ և խթանում տնտեսական ակտիվությունը տեղական համայնքներում: Հաճախ դրանք ոլորտներ են, որտեղ տնտեսական այլ հնարավորությունները բավականին սահմանափակ են: Հանքարդյունաբերության բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունները փոխհատուցվում են տնտեսական և սոցիալական զգալի օգուտներով՝ ներառյալ հիմնական հումքի արտադրությունը, զբաղվածությունը, փոքր բիզնեսի զարգացումը, հարկերի և ռոյալթիների հոսքերը, ուսուցման և հմտությունների զարգացումը, սոցիալական և տնտեսական ծրագրերը:

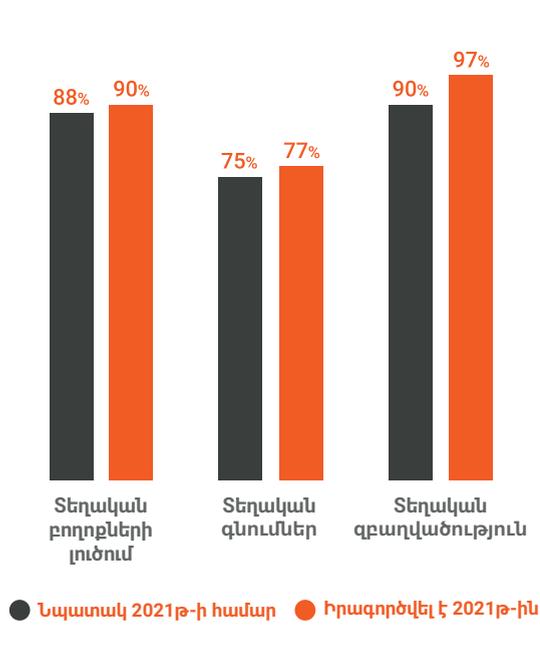
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ՆԵՐԱՌՈՒՄ Է ՏԱՐԱԲՆՈՒՅԹ ՆԵՐԳՐՈՒՄՆԵՐ.

Տնտեսական ներդրում մարզի զարգացման համար	Ենթակառուցվածքի զարգացում	Համայնքի զարգացում
Կենտրոնացված/տեղական բյուջե վճարվող հարկեր	Կամուրջների և ճանապարհների վերակառուցում	Կանոնավոր բարեգործական ծրագրեր
Տեղի մարդկանց աշխատանքի ապահովում	Հողերի վերականգնում	Սպորտի և մշակույթի զարգացում
Սոցիալական տեղական ենթակառուցվածքի (տրանսպորտ, էներգիա) զարգացում	Սպորտային, մշակութային և զվարճանքի կենտրոնների կառուցում	Մասնագիտական ուսուցման հովանավորում
	Կոմունալ ծառայությունների արդյունավետության բարելավում	Աշխատակիցների կամավորություն

ՊԱՅՊԱՆՆԵԼՈՎ ԿԱՊԸ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՀԵՏ

Մենք համագործակցում ենք տեղական համայնքների հետ և վարում շարունակական երկխոսություն՝ հասկանալու համար, թե ինչպես է մեր գործունեությունը ազդում նրանց կյանքի որակի, մշակութային և հոգևոր ժառանգության վրա: Մենք միասին նպատակներ ենք սահմանում համայնքի համար կարևոր ոլորտներում:

ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻՆ

▲ Քաջարան. քաղաքի խորհրդանիշ արձանը

ԶՊՄԿ-ի ազդակիր համայնքներում (ինչպես գյուղական, այնպես էլ քաղաքային) մշտական բնակիչները՝ ըստ 2016 թվականի մարդահամարի.

ԱՐԾՎԱՆԻՎ		ԼԵՌՆԱՁՈՐ		ԱՃԱՆԱՆ	
Սեռը (%) ♂50 / ♀50		Սեռը (%) ♂47 / ♀53		Սեռը (%) ♂50 / ♀50	
Մարդկանց քանակը 538		Մարդկանց քանակը 855		Մարդկանց քանակը 190	
ՉԱՓՆԻ		ՍՅՈՒՆԻԷ		ՍԵՎԱՔԱՐ	
Սեռը (%) ♂54 / ♀46		Սեռը (%) ♂51 / ♀49		Սեռը (%) ♂50 / ♀50	
Մարդկանց քանակը 70		Մարդկանց քանակը 1,234		Մարդկանց քանակը 94	
ՔԱՋԱՐԱՆ ԳՅՈՒՐ		ԿԱՊԱՆ		ՔԱՋԱՐԱՆ ՔԱՂԱՔ	
Սեռը (%) ♂51 / ♀49		Սեռը (%) ♂45 / ♀55		Սեռը (%) ♂49 / ♀51	
Մարդկանց քանակը 252		Մարդկանց քանակը 42,900		Մարդկանց քանակը 7,061	

Տեղական համայնք
 0–18 տարեկան
 19–45 տարեկան
 46–60 տարեկան
 60+ տարեկան

Ընկերությունն իրականացնում է շահագրգիռ կողմերի մանրակրկիտ կառավարում, որպեսզի ներգրավվի հանրությանը և քաջատեղյակ լինի նրանց մտահոգություններին: Մենք լիովին պատասխանատու ենք՝ մեր հնարավորությունների առավելագույն չափով մեղմելու հանքարդյունաբերության գործունեության բացասական ազդեցությունները մարդկանց և շրջակա միջավայրի վրա:

Ընկերությունը մշակել և իրականացրել է բողոքների ներկայացման ընթացակարգ՝ տեղական համայնքից ստացված յուրաքանչյուր բողոք լուծելու համար: Բողոքները դասակարգվում են՝ աննշան, չափավոր կամ մեծ՝ պայմանավորված բարձրաձայնված խնդրով:

Չարցերը բաժանվում են ոլորտների՝ առողջություն, հող, շրջակա միջավայր, հեղինակություն, որոնց առնչությամբ 2021 թվականին ԶՊՄԿ-ն հաջողությամբ լուծել է բազմաթիվ բողոքներ:

Հիմնական խնդիրները, որոնք բացահայտվել են շահագրգիռ կողմերի հետ խորհրդակցությունների և քննարկումների ժամանակ, ինչպես նաև տարբեր հանրային նախագծերի իրականացման ընթացքում, վերաբերում են առողջապահական, տնտեսական և բնապահպանական խնդիրներին, օրինակ՝ օդի աղտոտվածություն, ջրի աղտոտվածություն, հիվանդություններ, սննդի աղտոտվածություն, անդորրի խաթարում հողի փոփոխություն, ճանապարհատրանսպորտային պատահարներ, առողջապահություն, քաղաքային միգրացիա, ենթակառուցվածքների առկայություն և որակ, էկոհամակարգի ռիսկեր, զբոսաշրջություն, մշակութային ժառանգություն և տնտեսական կախվածություն:

ՌԻՍԿԵՐԻ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳ

ԶՊՄԿ-ն բացահայտել է հետևյալ ցուցանիշները՝ չափելու համար հանքարդյունաբերական գործունեությունից բխող և տեղական համայնքի վրա ազդող ռիսկերի ցիկլը: Ընկերությունը մշակել և իրականացրել է հակաքայլեր՝ ելնելով հինգ չափանիշներից.

- ▶ **Հավասարություն և բազմազանություն**
- ▶ **Զբաղվածություն**
- ▶ **Տնտեսական գործունեություն**
- ▶ **Կենսագործունեության անվտանգություն**
- ▶ **Ենթակառուցվածք**

Ռիսկերի նվազեցման միջոցառումների մոնիտորինգի ցուցիչներ	Ռիսկի կարգը	Երկարաժամկետ	Տարեկան
Արտագաղթի միտում, քաջարան	Աշխատանք	✓	
Հանրային խորհրդակցություններում և սոցիալական նախագծերում ներգրավված աշխատողների ընդհանուր թիվ	Աշխատանք	✓	
ԶՊՄԿ-ում երկարաժամկետ պայմանագրերով և ենթապայմանագրերով աշխատողների ընդհանուր թիվ	Աշխատանք		✓
ԶՊՄԿ ավտոհավաքակայանին ենթապատկան տրանսպորտային միջոցների մասնակցությամբ ճանապարհատրանսպորտային պատահարների թիվ	Կենսագործունեություն անվտանգություն		✓
Հաշվետու տարում առաջին բուժօգնություն վերապատրաստված ԶՊՄԿ-ի աշխատակիցների ընդհանուր թիվ	Կենսագործունեություն անվտանգություն		✓
ԶՊՄԿ-ում և տուժած համայնքներում իրականացված աղետների ռիսկի կառավարման վերաբերյալ միջոցառումների և վերապատրաստման դասընթացների ընդհանուր թիվ	Կենսագործունեություն անվտանգություն		✓
Հաշվետու տարվա համար ԶՊՄԿ-ի ցեխատար խողովակաշարի վթարների ընդհանուր թիվ	Ենթակառուցվածք		✓
Հաշվետու տարում տիղմային խողովակաշարերի վթարների հետևանքով աղտոտված գյուղատնտեսական նշանակության հողերի ընդհանուր մակերես	Ենթակառուցվածք		✓
ԶՊՄԿ-ում ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն աշխատող կանանց հարաբերակցություն	Հավասարություն և բազմազանություն	✓	
Տեղական բյուջեներին և տեղական մատակարարներին վճարված հարկերի և տուրքերի ընդհանուր գումար	Տնտեսական գործունեություն		✓

Մշտադիտարկման հետևյալ ցուցանիշները պարզում են, թե ինչ առաջընթաց ենք գրանցել տեղական համայնքների հետ մեր ներգրավվածության հարցում: Այս ցուցանիշները մշտադիտարկվում են տարեկան ժամանակահատվածով՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով շահագրգիռ կողմերի կառավարմանը, տեղեկատվության բացահայտմանը և բողոքների լուծման մեխանիզմներին:

Մշտադիտարկման ցուցանիշներ	Տարեկան
2021 թվականի ընթացքում տուժած համայնքներում անցկացված հանրային մեկնաբանություններ և խորհրդակցություններ	✓
ԶՊՄԿ-ի կողմից կազմակերպված քննարկումների և խորհրդատվական հանդիպումների մասնակիցներ	✓
Չաշվետու տարվա ընթացքում ԶՊՄԿ-ի կողմից առցանց հրապարակված բնապահպանական և սոցիալական խնդիրներին առնչվող նյութեր և հրապարակումներ գանգվածային լրատվամիջոցներում	✓

ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԸ ՄԱՐԶՈՒՄ

Բացի կայուն, երկարաժամկետ զբաղվածություն ապահովելուց, մենք տարեկան ներդրումներ ենք կատարում մարզում, ինչպես նաև բիզնեսում: 2021 թվականին մենք ֆինանսական աջակցություն ենք ցուցաբերել.

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԵՐ

- ✓ Տեղական ենթակառուցվածքների սպասարկում և Նոր օբյեկտների (ճանապարհներ, հասարակական շենքեր, սպորտային օբյեկտներ, էլեկտրամատակարարում, կոյուղու համակարգեր և այլն) կառուցում և քառարանում և Կապանում
- ✓ Մարզային առողջապահական ենթակառուցվածքների սպասարկում
- ✓ Արծվանիկ, Սյունիք և Քաջարան համայնքների հողերի վերականգնման և անտառվերականգնման ուղղված շտաբային նախաձեռնություններ

ՅՈՎԱՆԱԿՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՎԻՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- ✓ Նվիրատվություններ տուժած համայնքների կարիքավոր ընտանիքներին
- ✓ Կապան և Քաջարան քաղաքների մշակութային միջոցառումների հովանավորություն
- ✓ Սպորտային միջոցառումների հովանավորություն ազդակիր բոլոր համայնքներում

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԶՊՄԿ-Ի ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻՆ

- ✓ Առողջություն. արձակուրդի ընթացքում ճանապարհորդության և կացարանի սուբսիդիաներ
- ✓ Սպորտ և հանգիստ

- ✓ Ծարունակական կրթություն. ուսման վարձի սուբսիդավորում

ԶՊՄԿ-ն նաև 1,65 մլրդ դրամի (3,35 մլն դոլար) ֆինանսավորում է տրամադրել Սյունիքի մարզում շինարարական և սոցիալական ծրագրերի համար, ինչպիսիք են դպրոցների և մանկապարտեզների վերակառուցումն ու հիմնանորոգումը, վարչական շենքերի և փողոցների բարեկարգումը, մանկական խաղահրապարակների կառուցումը և այլն: Ընկերությունը ընդհանուր առմամբ նվիրաբերել է 2,23 մլրդ ՀՀ դրամ (4,51 մլն ԱՄՆ դոլար) սոցիալական, մշակութային և սպորտային միջոցառումներին. կատարել է բնակարային նվիրատվություններ կարիքավոր ընտանիքներին և անհատներին, հասարակական և բարեգործական կազմակերպությունների միջոցով աջակցություն է ցուցաբերել Քաջարանի, Կապանի, Չափնիի, Սևաքարի, Աճանանի, Լեռնաձորի, Արծվանիկի և Սյունիքի տեղական համայնքներին:

Ներկայում ընկերության բնապահպանական բաժինն աշխատում է կրթական հաստատությունների հետ՝ տուժած համայնքների բնակիչների շրջանում բնապահպանական մշակույթի մասին իրազեկվածության բարձրացման նախաձեռնությամբ:

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՆԵՐԸ

Մեր մատակարարների 77%-ը կամ Քաջարանից է, կամ մարզի տեղական սպասարկման հայկական ընկերություններից:

Անցած տարվա ընթացքում մենք մշակել ենք մատակարարների գնման գործընթաց, որի նպատակն է բացահայտել ցանկացած խնդիր, ինչպիսին կարող է լինել սխալ վարքագիծը կամ կոռուպցիան՝ օգտագործելով միջազգային տվյալները: Մենք պարտավորվում ենք բիզնես վարել միայն այնպիսի մատակարարների և այլ բիզնես գործընկերների հետ, ովքեր կրտսում են մեր արժեքները և լրջորեն են վերաբերվում իրենց դիրքին ու պարտականություններին:

Մենք օգտագործում ենք մատակարարների ստուգման գործընթաց՝ համոզվելու համար, որ մեր բիզնես գործընկերները կիսում են մեր արժեքները:

ԶՊՄԿ-ն հավատարիմ է վստահության վրա հիմնված մատակարարների հետ երկարաժամկետ հարաբերությունների զարգացմանը: Մենք նաև համագործակցում ենք մատակարարման շղթայի արտաքին որոշումներ կայացնողների հետ՝ հավելյալ արժեք ստեղծելու և ծախսերի կրճատման նախաձեռնություններ սկսելու համար:

Մենք ուշադիր դիտարկում ենք գործող մատակարարների հետ պայմանագրերը շարունակելու և երկարացնելու հնարավորությունը և վերահսկում գները: Դետևողական ենք, որ մեր բոլոր մատակարարները հետևեն ընկերության էթիկայի կանոններին և հակակոռուպցիոն քաղաքականությանը: Մենք նաև ապահովում ենք, որ մատակարարները հարգեն մարդու իրավունքները և մասնակցեն շրջակա միջավայրի կառավարմանը: Վերահսկում ենք կարևորագույն ապրանքների առկայությունը, որոնք ազդում են արտադրության և մատակարարների ճկունության վրա՝ հատկապես COVID-19 համաճարակի հետևանքով: Մենք նաև թարմացրել ենք մատակարարման շղթայի քաղաքականությունը, ընթացակարգերը և գործընթացները, որպեսզի ապահովենք գնումների գործընթացի արդար և թափանցիկ լինելը:

ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՍՊԵԿՏՆԵՐԸ

Այն համայնքներում, որտեղ գործում ենք, մեր առաջնահերթությունը տնտեսական հնարավորությունների ստեղծումն է: Դենց այստեղ են մեր ուժեղ կողմերը, և մեր նպատակն է շարունակել խթանել տնտեսական ակտիվությունը մարզում՝ աշխատանքի ընդունելով տեղացիներին, գնելով տեղական արտադրանք և ներգրավելով տեղական ծառայություններ:

Մարզում տնտեսական ակտիվության շարունակական խթանումը մեր նպատակն է:

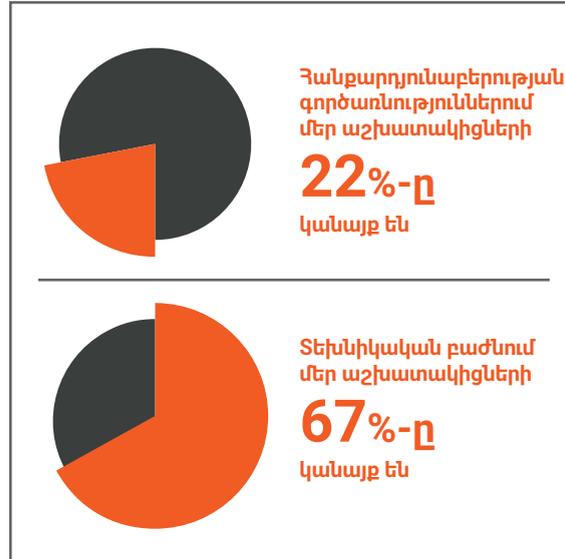
Մենք ակնկալում ենք, որ COVID-19 համաճարակի հետևանքները կշարունակեն ազդել տեղական համայնքների վրա գալիք տարիներին, ուստի կկենտրոնանանք կրթության և ուսման հնարավորությունների վրա ներդրումներ կատարելու վրա և կվերահսկենք ներդրումների ազդեցությունը համայնքի անդամների համար երկարաժամկետ զբաղվածության հնարավորություններ ապահովելու համար: Նաև կշարունակենք աշխատանքը տեղական մատակարարների զարգացման և տեղական բիզնեսների համար գնման նախապատվություններ տրամադրելու ուղղությամբ:

ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԱՐՏԱՅՐԱՎԵՐՆԵՐԸ

ԶՊՄԿ-ն գործադրում է բոլոր ջանքերը՝ հասնելու և պահպանելու տեղական համայնքների ճանաչումը, որտեղ գործունեություն է իրականացնում: Ընդհանրապես, հայ հասարակության մեջ առկա դժվարությունների պատճառով շատ համայնքներում, հատկապես Քաջարանում, Կապանում, մեծ աջակցություն կա հանքարդյունաբերական գործունեությանը՝ ընձեռած հնարավորությունների շնորհիվ:

Հայաստանում որակավորված հանքագործների թիվը քիչ է, բայց որակյալ հնժեներների, երկրաբանների, հանքարդյունաբերության ոլորտի տնտեսագետների և այլ մասնագիտացում ունեցողների սուր պակաս կա, ինչը լուրջ սպառնալիք է մարզից նման աշխատակիցներ ներգրավելու մեր հավակնությունների համար:

ԶՊՄԿ-ն սերտ համագործակցում է Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարանի Կապանի մասնաճյուղի հետ՝ առաջարկելով դասընթացներ տարբեր ոլորտներում, օրինակ՝ հանքարդյունաբերության գործընթացներում: Առաջարկվում են բակալավորիատի դասընթացներ՝ մետալուրգիայի և նյութագիտության, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, բաց հանքարդյունաբերության, տնտեսագիտության և կառավարման ոլորտներում: Ընկերությունը փորձնակներ է ընդունում նաև Հայաստանի այլ բուհերից: Բացի այդ, մենք օգտագործում ենք բոլոր հարթակները՝ բարձրացնելու իրազեկությունը վերոնշյալ ոլորտներում որակյալ կադրերի պակասի մասին:

Ընկերությունը շարունակաբար ներդրումներ է կատարում մասնագիտական վերապատրաստման, կրթության և գենդերային հավասարությունը պահպանելու ուղղությամբ՝ կյանքը բարելավելու և աշխատանքի հնարավորություններն ավելի հասանելի դարձնելու համար:

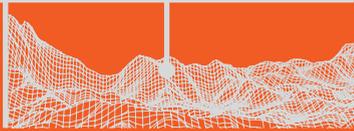
Ընկերությունն ընկալվում է որպես գրավիչ գործատու, քանի որ կարող է առաջարկել ապահով աշխատանք՝ կայուն աշխատավարձով և մասնագիտական զարգացման իրական հնարավորությամբ:

Կանայք քիչ են ներգրավված հանքարդյունաբերության ոլորտում. միայն 22%-ն են կանայք (**տե՛ս «Աշխատակիցներ» բաժինը**): Սա նշանակում է, որ համայնքների ամբողջ ներուժը չի օգտագործվում, ինչը հանգեցնում է հավասարակշռության խախտման, հատկապես տնտեսական առումով՝ հանքարդյունաբերական համայնքներում:

ԶՊՄԿ-ն պարտավորվում է վերադարձնել հավասարակշռությունը համայնքներ՝ աշխատանքի ընդունելով կանանց՝ ընկերության գործունեության այլ ոլորտներում, օրինակ՝ տեխնիկական բաժնում աշխատակիցների 67%-ը կանայք են: Մենք նաև կշարունակենք ներդրումներ կատարել մասնագիտական վերապատրաստման և կրթության ասպարեզներում՝ կյանքը բարելավելու և վճարովի աշխատանքի հասանելիություն ապահովելու համար:

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ

3

Մենք հարգում ենք մեր աշխատակիցներին և ներդրումներ ենք կատարում նրանց առաջընթացի համար: ԶՊՄԿ-ն, որպես գործատու, հպարտորեն պահպանում է ձևավորված ավանդույթը. ավելի քան 60 տարի ընկերությունը միակ խոշոր գործատուն է Սյունիքի մարզում և չորրորդը՝ ամբողջ Հայաստանում՝ 2021 թվականի տվյալներով: Այսպիսով, մեր երկարաժամկետ գործատուների ռազմավարությունն ապացուցել է, որ կայուն է ավելի քան կես դար, և մենք մտադիր ենք այն զարգացնել առաջիկա տարիներին:

KEY FACTS & FIGURES: EMPLOYEES

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻ ԱՆԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԸՍՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՊԱՏԿԱՆՆԵԼՈՒԹՅԱՆ

65% Կանայք ♀

35% Տղամարդիկ ♂

ՅՈՒՐԱՔԱՆՁՅՈՒՐ ԱՆԽԱՏԱԿԻՑԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՄԻՋԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

15 ԺԱՄ

4,374

Աշխատակիցների ընդհանուր քանակը

77.2% Տղամարդիկ

22.8% Կանայք

ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՅՈՒՋԵ

**29,4 միլիարդ
ՀՀ դրամ
կամ
58,6 միլիոն
ԱՄՆ դոլար**

ԵՐԿԱՐԱԺԱՄԿԵՏ ԳՈՐԾԱՏՈՒԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քաջարան համայնքի տնտեսությունն արդեն տասնամյակներ շարունակ պայմանավորված է հանքարդյունաբերությամբ: Ելնելով այս հանգամանքից՝ կարելի է փաստել, որ.

- ▶ տարածաշրջանի տնտեսական զարգացումը միշտ կախված է եղել ԶՊՄԿ-ի տնտեսական աճից,
- ▶ քաղաքները սկզբում գրավել են այն երիտասարդներին, ովքեր պատրաստ էին լքել գյուղը՝ աշխատանք փնտրելու համար:

Ժամանակակից միգրացիան դեպի քաղաքային կյանք ԶՊՄԿ-ի ուսերին է դրել մեծ պատասխանատվություն: Որպես տարածաշրջանի երիտասարդ բնակչության հեռանկարային ապագայի մաս՝ ընկերությունը շարունակում է մեծ ներդրումներ կատարել տեղական համայնքի անդամների կրթության, վերապատրաստման և զարգացման գործում: Այս ներդրումները ծառայում են երկակի նպատակի՝ ապահովելով համայնքին և աշխատակիցներին այն հմտություններով, որոնք անհրաժեշտ են այսօր մրցունակ լինելու համար՝ միաժամանակ ստեղծելով բանիմաց, մասնագիտորեն որակավորված նոր սերնդի բազա:

ԶՊՄԿ-ն մեծ ներդրումներ է կատարում տեղական համայնքի անդամների կրթության, մասնագիտական վերապատրաստման և զարգացման գործում:

Օրինակ՝ երիտասարդներին հնարավորություն է տրվում զարգացնել թվային, տեխնոլոգիական, ինժեներական իրենց հմտությունները և դրանով իսկ հող պատրաստել երկարաժամկետ հաջողության հասնելու համար: Տնտեսական աճի միտումները, աշխատատեղերի ստեղծումը և համայնքներում ներդրումները միասին վերցրած Քաջարանի տնտեսությանը նոր դիմագիծ են հաղորդել: ԶՊՄԿ-ում աշխատում է ավելի քան 4000 մարդ:

Կայունության ձգտող գործատուի ռազմավարությունը նույնպես պետք է հաշվետու լինի: Այդ իսկ պատճառով ԶՊՄԿ-ն պարտավորվում է խստորեն պահպանել Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգրքի պահանջները՝ որպես աշխատանքային բոլոր հարաբերությունները կարգավորող հիմք՝ ներառյալ ԶՊՄԿ-ի՝ որպես գործատուի իրավունքները, պարտավորությունները և պարտականությունները:

Օրենսգիրքը, մասնավորապես, ներառում է հետևյալ կարևոր դրույթները.

- ▶ Աշխատանքային պայմանագրեր
- ▶ Աշխատաժամեր
- ▶ Վճարովի արձակուրդներ
- ▶ Նվազագույն աշխատանքային տարիք և երիտասարդ աշխատակիցների պաշտպանություն
- ▶ Հավասարություն
- ▶ Արհմիությունների գործունեության կարգավորում
- ▶ Կոլեկտիվ բանակցություններ և կոլեկտիվ պայմանագրեր
- ▶ Աշխատանքային վեճերի լուծում

Աշխատանքային օրենսգիրքը նաև պաշտպանում է մի շարք արտոնություններ ունեցող աշխատողների իրավունքները, այդ թվում՝ կյանքի և հաշմանդամության ապահովագրություն, բժշկական օգնություն, վճարովի մայրության արձակուրդ մինչև 18 ամիս և վճարովի ծնողական արձակուրդ մինչև երկու շաբաթ, բնակարանային և կրթական նպաստներ:

ԶՊՄԿ-ն լրջորեն է վերաբերվում իր պարտավորություններին աշխատակիցների նկատմամբ և մշտապես փնտրում է նոր ուղիներ՝ գործատուի՝ իր պարտավորություններն առավել արդյունավետ իրականացնելու համար:

Ընդհանուր առմամբ, ընկերության հեռանկարը հուսադրող է. հանքաքարի և օգտակար հանածոների պաշարները գնահատվում են ևս 150 տարի: Այդքանով հանդերձ ԶՊՄԿ-ն գործադրում է բոլոր ջանքերը՝ ապահովելով տեխնիկական ռիսկերից անվտանգության պլաններ, պատրաստելով նաև արտակարգ իրավիճակների պլաններ՝ բնապահպանական միջադեպերի համար (տարածաշրջանային սեյսմիկ ակտիվություն, աղտոտվածություն և համաճարակներ, որոնք կարող են խաթարել հանքի շահագործումը):

ԿԵՆՍԱԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

ԶՊՄԿ-ում մարդկանց պաշտպանվածությունը (աշխատողների, այցելուների, կապալառուների, մատակարարների և այլն) ավելին է, քան պարզապես իրավական կամ սոցիալական պարտավորություն: Մենք դա համարում ենք մեր գործունեության անբաժանելի մասը:

Ընկերությունը անվտանգ աշխատանքային միջավայրը համարում է մարդու հիմնարար իրավունքներից մեկը և պարտավորվում է պաշտպանել իր աշխատակիցներին՝ հետևելով բոլոր համապատասխան օրենքներին, կանոնակարգերին և ձգտելով հասնել «գրոյական մահացության» արդյունքի:

Կենսագործունեության անվտանգությունը ԶՊՄԿ-ի համար առաջնահերթություն է:

Այս նպատակին հասնելու համար ԶՊՄԿ-ն պահանջում է համապարփակ միջոցներ ձեռնարկել, որոնք առաջնային պլան են մղում առողջությունն ու անվտանգությունը: Ընթացակարգեր և անվտանգության հրահանգներ մշակելիս մենք հաշվի ենք առնում աշխատողների հատուկ կարիքները: Մենք նաև տրամադրում ենք ուսուցում աշխատանքի վայրում՝ հիմնված առկա ընթացակարգերի վրա, որպեսզի օգնենք մշտապես պահպանել անվտանգ և առողջ միջավայր: Որոշելով վտանգները՝ մենք կարող ենք ավելի արդյունավետ պլանավորել ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու գործընթացները: Հաճախորդները, այցելուները, կապալառուները և բո-

298

2021 թվականին տեղանքում և դրա սահմաններից դուրս իրականացված կենսագործունեության անվտանգության ստուգումների թիվը

26

Տեղում ռիսկերի գնահատումների քանակը

լոր այլ շահագրգիռ կողմերը նույնպես պարտավոր են հետևել մեր կենսագործունեության անվտանգության կանոնակարգերին:

Կենսագործունեության անվտանգության բաժինը ձեռնարկում է բազմաթիվ կոնկրետ քայլեր՝ բացահայտելու և լուծելու անվտանգության հնարավոր խնդիրները, ներառյալ հետևյալ ուղղություններով.

- ▶ անվտանգության ուսուցում նոր աշխատակիցների և այցելուների համար,
- ▶ ամենօրյա ստուգումների և աուդիտների իրականացում,

- ▶ վտանգի նույնականացում և ռիսկի գնահատում (օրինակ՝ ամբարձիչ սարքավորումներ, էլեկտրական ամբարձիչներ, կռունկներ, պայթեցման մեքենաներ, պոչամբարներ, պայթուցիկ նյութերի պահեստներ),
- ▶ սեմինարների կազմակերպում (առաջին բուժօգնության վերաբերյալ գիտելիքների ընդլայնում, բարդ վայրերում կամ բարձրության վրա աշխատելու վտանգների մասին իրազեկվածության բարձրացում):

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻՉ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, 2021թ.

2021 թվականին ԶՊՄԿ-ն վերանայեց իր անհատական պաշտպանիչ միջոցների (ԱՊՄ/PPE) քաղաքականությունը՝ հետագայում ապահովելու համար աշխատակիցների առողջությունն ու անվտանգությունը ընկերության բոլոր արտադրական և տեղակայման վայրերում: Որպես վերահսկողության հիերարխիայի և ռիսկերի կառավարման մաս՝ ԱՊՄ-ը պաշտպանության վերջին գիծն է և, հետևաբար, միշտ օգտագործվում է ինժեներական, վարչական և ընթացակարգային հսկողության հետ համատեղ:

ԱՊՄ-ի քաղաքականությունը կարգավորում է ընկերության աշխատակիցների համար անձնական պաշտպանիչ սարքավորումների (հատուկ հագուստ, պոդպատե մատներով կոշիկներ, կոշտ գլխարկներ, ակնոցներ, ականջի խցաններ կամ ականջակալներ և այլն) անվճար տրամադրումն ու օգտագործումը: Քաղաքականությունը մշակվել է Աշխատանքի անվտանգության և առողջության վարչության (OSHA) չափանիշների պահանջներին համապատասխան:

ԱՊ և ԱՏ վերապատրաստման հանդիպումների քանակը, 2021թ.

979

ԶՊՄԿ անձնակազմ

188

Անձնակազմի/այլ անձանց ներգրավում

33

Կապալառուներ և ենթակապալառուներ

Քաղաքականությունը նպատակաուղղված է կարգավորելու ԱՊՄ-ի ընտրությունը, ձեռքբերումը և տրամադրումը, ինչպես նաև ոչ պիտանի կամ վնասված ԱՊՄ-ի պատշաճ օգտագործումը, պահպանումը և փոխարինումը:

Կառավարման ողջ անձնակազմը պատասխանատու է այս քաղաքականության իրականացման համար և ապահովում է, որ համապատասխան ընթացակարգերը պահպանվեն իրենց հսկողության տակ գտնվող աշխատակիցների կողմից: Աշխատանքի առողջության և անվտանգության վարչությունը նաև վերահսկում է ԶՊՄԿ-ի աշխատակիցների ընթացակարգերի ճիշտ իրականացումը, ներկայացումը և գործնական ուսուցումը երկու տարին մեկ անգամ:

ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՊԱԼԱՌՈՒՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Կապալառուները ԶՊՄԿ-ի գործունեության հիմնասյուներից են: Նրանց անվտանգության ապահովումը նույնքան կարևոր է, որքան ընկերության աշխատակիցներինը: Աշխատանքի առողջության և անվտանգության բաժինը սահմանել է հատուկ պահանջներ հավաքագրման, ներգրավման, մոնիտորինգի համար և ԶՊՄԿ-ի անունից աշխատող բոլոր կապալառուների կատարողականի մասին հաշվետվության մեխանիզմ:

Նախ, յուրաքանչյուր կապալառու պարտավոր է կատարել միայն այն խնդիրները, որոնք սահմանված են պայմանագրով: Դրանք նաև պետք է համապատասխանեն ԶՊՄԿ-ի կողմից տրամադրված բոլոր HSE ուղեցույցներին: Բացի այդ, նրանք պետք է ապահովեն, որ իրենց աշխատակիցները և ենթակապալառուներն ունենան համապատասխան որակավորում, վերապատրաստում,

փորձ և գիտելիքներ, որոնք պարտադիր են աշխատանքը կատարելու համար:

Կապալառուները պետք է ապահովեն, որ բոլոր աշխատանքները կատարվեն պատշաճ հսկողության ներքո: Թյուրիմացություններից խուսափելու համար յուրաքանչյուր կապալառու նշանակում է HSE-ի աշխատակից և կապ է հաստատում ԶՊՄԿ-ի հետ: Նրա պարտականությունն է գործառնական ընթացակարգերի խիստ պատշաճ պահպանումը բոլոր այն առաջադրանքների համար, որոնք ճանաչվել են «բարձր ռիսկային»:

Վերջապես, ԶՊՄԿ-ի աշխատավայրի անվտանգության և առողջության պահպանման, ինչպես նաև ցանկացած հարցի բարձրաձայնման պատասխանատվությունը, որը կարող է դառնալ ԶՊՄԿ-ի առողջության և անվտանգության խնդիր, կրում են կապալառուները:

ԶՊՄԿ-ի խիստ ուշադրությունը կանոնակարգերի և ընթացակարգերի պահպանման վրա ապահովում է անվտանգ միջավայրի ձևավորմանը:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ, 2021Թ.

Պատահար	Ընդամենը
Ընդհանուր պատահարներ	272
Ընդհանուր աշխատած մարդ/ժամ աշխատածամասակ	7,768,224
Գույքային վնաս (ավտոմեքենաներ և բեռնատարներ)	14
Առաջին օգնության դեպքեր	251
Ճանապարհատրանսպորտային պատահարներ	2
Բնապահպանական միջադեպեր	2
Աշխատանքային օրվա կորստի դեպքեր	3

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

ԶՊՄԿ-ն մեծ ուշադրություն է դարձնում իր աշխատակիցների վերապատրաստմանն ու զարգացմանը, որպեսզի նրանք կարողանան իրենց աշխատանքը կատարել առավելագույն արդյունավետությամբ: Վերապատրաստման բացթողումները վերացնելու և համարժեք աջակցություն տրամադրելու համար ընկերությունը կանոնավոր կերպով իրականացնում է վերապատրաստման կարիքների վերլուծություն (TNA), ինչը հնարավորություն է տալիս առավել թիրախավորված կազմել հաջորդ ուսումնական պլանները, օգնում է ընկերությանը հասկանալ՝ ճի ուղղությամբ և ինչպե՞ս հասնել իր աշխատակիցների մասնագիտական զգալի աճին:

2021 թվականի Ուսուցման և զարգացման ծրագիրը կենտրոնացած էր ընդհանուր և տեխնիկական ուսուցման վրա:

Մեկ աշխատակցի համար վերապատրաստման միջին ժամանակը 2021թ.

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ		ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿ, 2021թ.		
		Գործառնական ընթացակարգի մշակում	Ընթացակարգի վերանայում և թարմացում	Հաղորդակցություն և անձնակազմի վերապատրաստում
1.	Ներածական ուսուցում՝ Նոր աշխատողների համար	Completed	Completed	In progress
2.	Անվտանգ աշխատանքային ընթացակարգերի ուսուցում	Completed	Completed	In progress
3.	Առաջին բուժօգնության ուսուցում	Completed	In progress	In progress
4.	Հավաստագրում աշխատավայրում	Completed	Completed	Completed
5.	Կրակմարիչի կիրառման ուսուցում	Completed	Completed	Completed
6.	Վտանգի նույնականացում	Completed	Completed	In progress
7.	ԱՊՄ ուսուցում	Completed	Completed	In progress

Completed In progress Not started

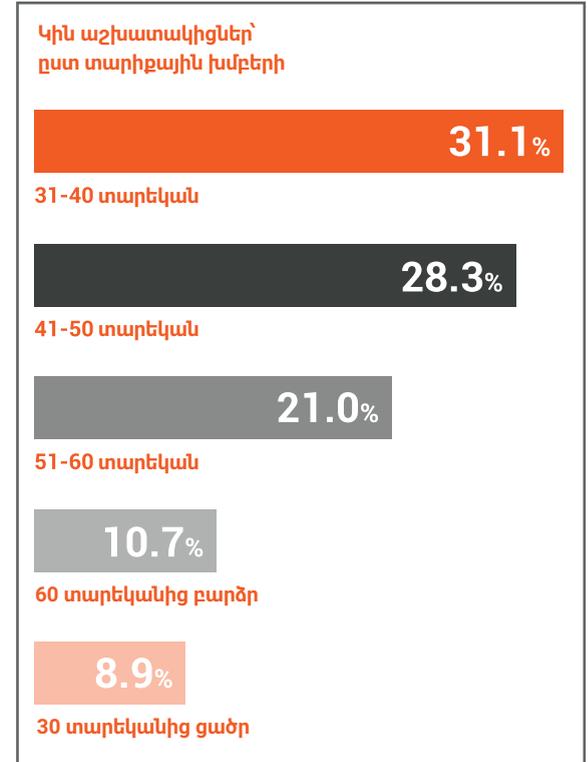
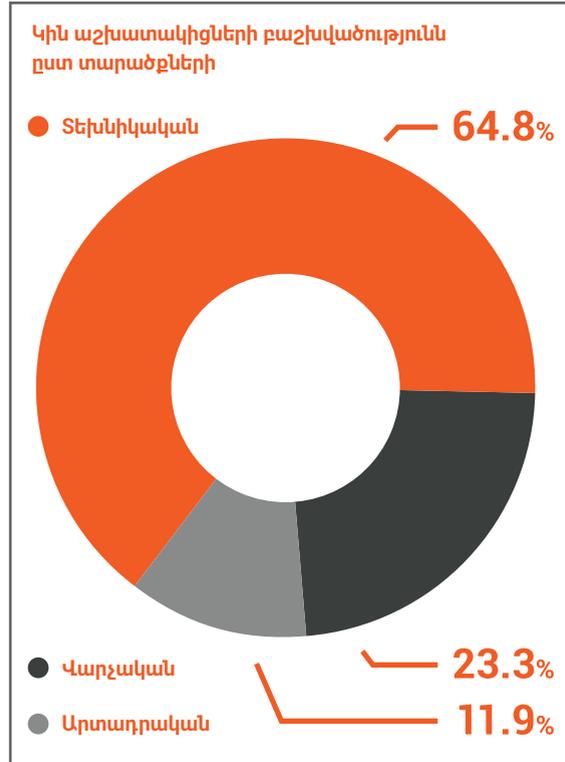
ԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2013 թվականին Հայաստանը վավերացրել է «Տղամարդկանց և կանանց հավասար իրավունքների և հնարավորությունների երաշխիքների մասին» օրենքը, որը կարգավորում է գենդերային հավասարությունը և պաշտպանում է կանանց և տղամարդկանց գենդերային խտրականությունից:

ԶՊՄԿ-ն այս խնդրով լրջագույնս է զբաղվում: Ընկերությունը գիտակցում է, որ հավասար հնարավորությունները՝ անկախ սեռական պատկանելությունից, կարևոր են ընկերության, հասարակության և երկրի համար: Այդ իսկ պատճառով ԶՊՄԿ-ն պատրաստ է նպաստել կանանց մասնակցության բարձրացմանը և վարում է խտրականության բացառման ընդհանուր քաղաքականություն, այդ թվում՝ գենդերային խտրականության:

2021 թվականին ընդհանուր հաշվառմամբ ԶՊՄԿ-ում աշխատակիցներից 997-ը կանայք են՝ կազմելով ընդհանուր աշխատողների 22,8%-ը:

ԶՊՄԿ-ի՝ 2021 թվականին բազմազանությունը և հավասարությունը խթանելու նախաձեռնությունները հանգեցրել են կանանց հանդեպ խտրականության զրոյական դեպքերի:

ԶՊՄԿ-Ի՝ COVID-19-Ի ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ԶԱՆՔԵՐԸ

Արդեն երրորդ տարին է, ինչ աշխարհը գտնվում է COVID-19-ի՝ SARS-CoV-2 նոր կորոնավիրուսի ճիրաններում: Ի սկզբանե ԶՊՄԿ-ն ձեռնարկել է հակահամաճարակային մի շարք միջոցառումներ՝ իր աշխատակիցներին վիրուսի տարածումից պաշտպանելու համար:

Ախտահանումն իրականացվում է վերահսկվում է Աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության վարչության կողմից օրական երկու անգամ: Ամենաշատ օգտագործվող մակերեսների վրա ախտահանիչ միջոցներ են ցողում երկու ժամը մեկ, իսկ փակ տարածքները մշակվում են մանրէասպան լամպերով:

Այլ պարտադիր միջոցառումները ներառում են աշխատանքային ժամերին դիմակ կրելը, անձնական հանդիպումների չափն ու հաճախականությունը նվազեցնելը, աշխատողների ջերմությունը օրական երկու անգամ չափելն ու գրանցելը, հնարավորության դեպքում մարդկանց և աշխատատեղերի միջև 1,5 մետր հեռավորության պահպանումը և բոլոր տարածքների օդափոխումը՝ յուրաքանչյուր երկու ժամը մեկ:

COVID-19-ի տարածումը կանխելու բոլոր միջոցառումներն իրականացվում են Առողջապահության և անվտանգության վարչության անմիջական հսկողության ներքո:

COVID-19-ը՝ թվերով (2020-2021թթ.)

ԶՊՄԿ-ում գրանցվել են COVID-19-ի դեպքեր՝ **218**

ՀՀ առողջապահության և աշխատանքի տեսչության ստուգայցեր՝

3

Ախտահանման ընթացակարգերի հաճախականություն/օր՝

2x

Արդյունքը՝

COVID-19-ից

0

մահացու դեպքեր 2020-2021թթ.

ՀՀ առողջապահության և աշխատանքի տեսչությունը 2020 թվականից մինչև 2021 թվականն ընկած ժամանակահատվածում իրականացրել է երեք ստուգում: Ստուգումների ընթացքում պարզվել է, որ ԶՊՄԿ-ն հակահամաճարակային բոլոր աշխատանքներն իրականացնում է ամենաբարձր մակարդակով: Տեսչական մարմինը շնորհակալություն է հայտնել ընկերությանը այս կանխարգելիչ միջոցառումների արդյունավետության համար:

Սկանավորե՛ք QR կոդը տեսանյութ դիտելու համար. մանրամասն ներկայացված են ընկերության ջանքերը COVID-19-ի տարածման դեմ պայքարում:

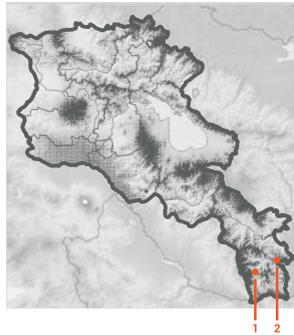
- ▶ Աշխատողներին տրամադրվող ԱՊՄ՝ մեկանգամյա օգտագործման պաշտպանիչ հագուստ, կոմբինեզոն, ակնոցներ և/կամ դեմքի վահաններ, դիմակներ, ձեռնոցներ, փակ կոշիկեղեն կամ բախիլներ:
- ▶ Աշխատակիցների ջերմաստիճանը չափվել է օրական երկու անգամ՝ աշխատանքի սկզբում և ավարտին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ, 2021Թ.

4,374
աշխատակից

Սա 34%-ով քիչ է, քան 2020թ. ցուցանիշը: Այս անկումը պայմանավորված է մի քանի հանգամանքներով՝ աշխատանքը թողնելու, թոշակի անցնելու (շուրջ 180 աշխատակից), ինչպես նաև անցյալ հունիսից աշխատանքի ընդունման սառեցմամբ:

Ընկերության աշխատուժի գերակշիռ մասը Սյունիքի մարզից է, իսկ մնացած մասը՝ Հայաստանի այլ բնակավայրերից.

- ▷ 72% Քաջարանից (♂) և հարակից գյուղերից
- ▷ 25% Կապանից (♀)
- ▷ 3% ՀՀ այլ վայրերից

135 նոր աշխատող

Կադրային ամենամեծ աճը նկատվել է անվտանգության, տրանսպորտի և վարչարարության ոլորտում:

257 աշխատակից թողել է աշխատանքը ԶՊՄԿ-ում

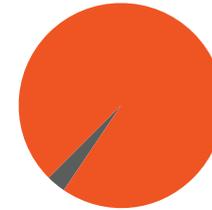
2.8% Աշխատակազմի շրջանառության դրույքաչափի (401-1)

3,377
(77.2%)
տղամարդ
աշխատակից

997
(22.8%)
կին
աշխատակից

Բոլոր աշխատակիցներն աշխատել են ստորև նշված երեք տարածքներից մեկում.

1 Արտադրություն
2,843
աշխատակից
(65%) | 2 Տեխնիկական
524
աշխատակից
(12%) | 3 Վարչական
1,007
աշխատակից
(23%) |
|---|--|--|

97.1%
լրիվ դրույքով աշխատողների տոկոսը

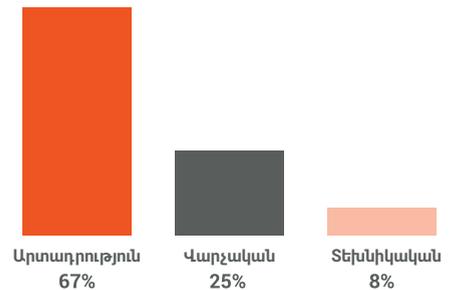
Մնացածը կազմված է կապալառուների անձնակազմից

29,4 մլրդ դրամ կամ 58,6 մլն ԱՄՆ դոլար ընդհանուր կադրային բյուջե

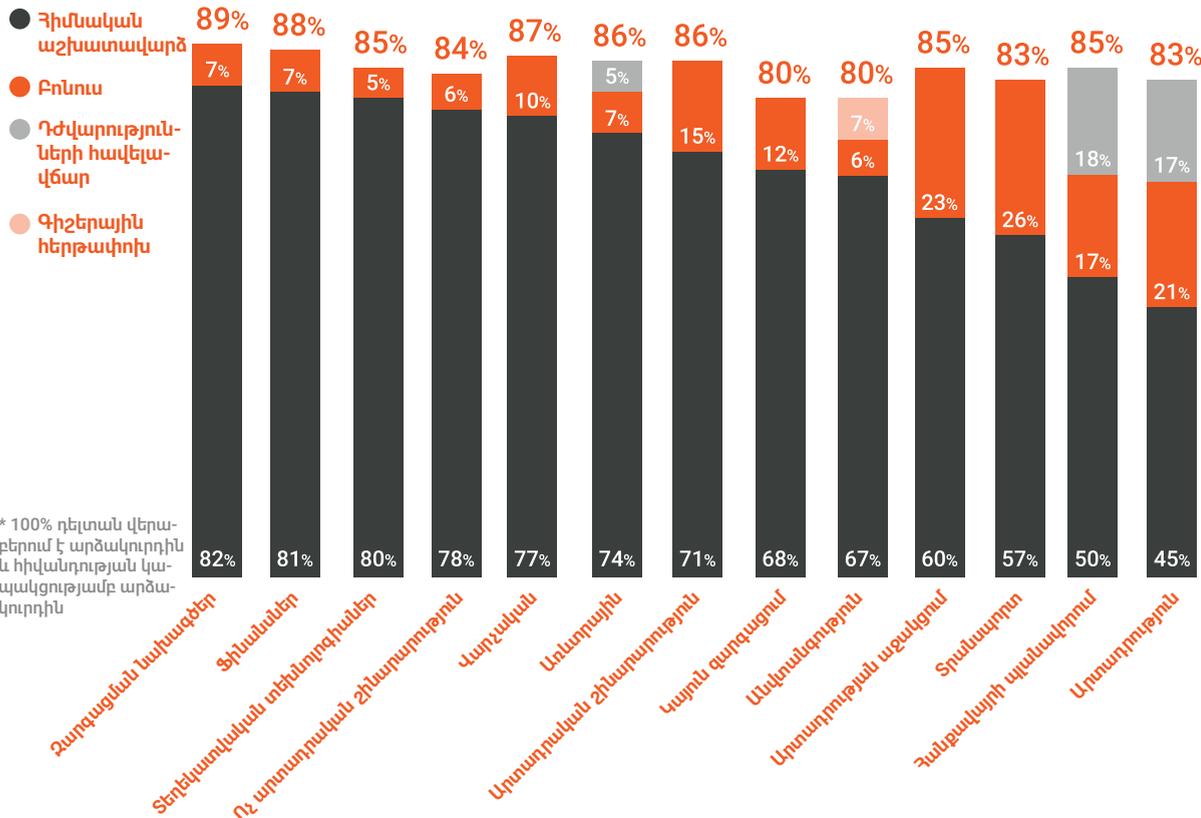
Նախորդ տարվա համեմատ աճել է 5%-ով

Բյուջե տոկոս ըստ բաժինների

ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ՝ տոկոսով*

Աշխատակիցների վարձատրությունը բաղկացած է բազային աշխատավարձից, ֆիքսված բոնուսից, բարդության բոնուսից և գիշերային հերթափոխի բոնուսից:

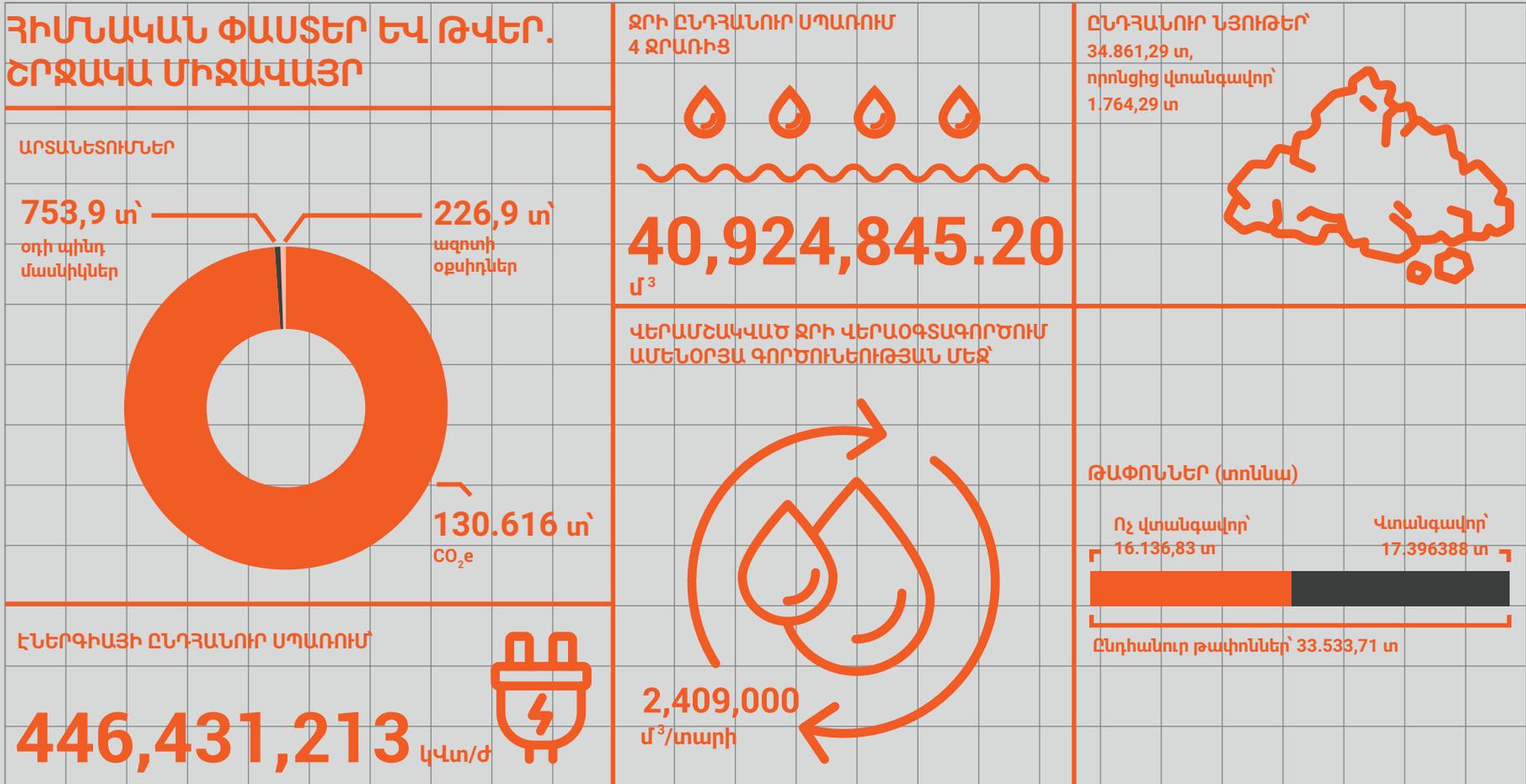
* 100% դեյտան վերաբերում է արձակուրդին և հիվանդության կապակցությամբ արձակուրդին

ԶՊՄԿ-ի բոլոր աշխատակիցները արհմիության անդամ են, որը պաշտպանում է աշխատողների իրավունքները և նրանց աշխատանքային պայմանները, ինչպես նաև տրամադրում է լրացուցիչ արտոնություններ: Դրանց թվում է միանվագ վճարը, որը աշխատակիցները ստանում են հատուկ իրադարձությունների, այդ թվում՝ ամուսնության, երեխայի ծննդյան, զինվորական ծառայության կամ ընտանիքում մահվան կապակցությամբ: 2021 թվականին աշխատակիցներին լրացուցիչ նպաստներ չեն վճարվել:

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

Մենք համարում ենք, որ շրջակա միջավայրը մեր հիմնական արժեքն է: Իր գոյության 70 տարիների ընթացքում ԶՊՄԿ-ն պարտավորվել է վերահսկել և նվազագույնի հասցնել շրջակա միջավայրի վրա իր ազդեցությունը: Մենք այժմ քայլեր ենք ձեռնարկում մեծացնելու այս հանձնառությունը, որպեսզի ապահովենք ավելի կայուն ապագա բոլորի համար:

ԲՆԱՊԱՅՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հանքարդյունաբերական գործունեությունը սովորաբար էական ազդեցություն է ունենում շրջակա միջավայրի վրա. եթե պատշաճ միջոցներ չձեռնարկվեն բնական միջավայրը պաշտպանելու համար, կարող են առաջանալ երկարաժամկետ խնդիրներ, որոնք հիմնականում ազդում են շրջակայքում ապրող համայնքների և շահագրգիռ կողմերի վրա: Նման անթույլատրելի կառավարումը կարող է նույնիսկ վտանգել մեր գործունեության լիցենզիան:

Հետևողական հաշվետվությունը բնապահպանական հարցերում պաշտպանության ամենակարևոր գիծն է: Այդ իսկ պատճառով ցանկացած էական բնապահպանական միջադեպ, որում ներգրավված է ԺՄԿ-ն, փաստաթղթավորվում և ներկայացվում է հետագա գնահատման: Թափանցիկ հաշվետվությունների և նման միջադեպերի հիման վրա ստացած գործնական գիտելիքների փոխանակման միջոցով ընկերությունը ավելի լավ է պատկերացնում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը և, որ ավելի կարևոր է, նվազեցնելու ուղիները: Բնապահպանական ռիսկերի այս նվազեցումը մենք համարում ենք մեր գործունեության «սոցիալական լիցենզիայի» պահպանման հիմքը:

Ընկերությունը մշակել է բնապահպանական կառավարման համակարգ (ԲԿՀ/EMS) ԶՊՄԿ-ի ամբողջական գործունեության համար՝ համաձայն ISO14001-ի: ԲԿՀ-ն բխում է շրջակա միջավայրի կառավարման և մոնիտորինգի հիմնական պլաններից՝ ներառելով նաև առողջության և անվտանգության կառավարման պլանները:

ՋՈՒՐ

Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը Սև և Կասպից ծովերի միջև երկիրը հարստացրել է ջրային ռեսուրսներով: Համեմատության համար Նշենք, որ մեկ շնչի հաշվով տարեկան օգտագործվում է ավելի քան 3100 մ³ ջուր, ինչը երկու անգամ գերազանցում է համաշխարհային միջինը՝ 1700 մ³: Ժամանակի ընթացքում բնակիչները ջրամբարներ և ոռոգման ջրանցքներ են կառուցել՝ ջուրն առավելագույնս արդյունավետ օգտագործելու համար: Պրակտիկա, որը պահպանվել է մինչ օրս:

Սակայն ոչ բոլոր շինություններն են լավ պահպանված: Վատ ու հին ջրային ենթակառուցվածքները, վնասված ջրամբարները, կոտրված խողովակաշարերն ու ոռոգման ցանցի անսարքությունները հանգեցնում են նրան, որ տարեկան միջին հաշվով կորչում է Հայաստանի ջրային ռեսուրսների մոտ 70%-ը: Արդյունքում, Հայաստանի միջին տարեկան ջրային ռեսուրսները մեկ շնչի հաշվով կազմում են 465 մ³, ինչն ավելի ցածր է, քան նվազ ջրային ռեսուրսներ ունեցող հարևան երկրներում՝ Վրաստանում և Ադրբեջանում: Մասնավորապես, Սյունիքի մարզը, հատկապես Արծվանիկն ու Կապանը, ջրամատակարարման խնդիր ունեն. գործող խողովակաշարերը մաշվել են տասնամյակներ շարունակ ոչ պատշաճ սպասարկման պատճառով՝ թողնելով համայնքներին խմելու և ոռոգման ջրի սակավության պայմաններում: Յոթ բնակավայրերից միայն Սևաքարում և Քաջարան քաղաքում է ջրի որակը գնահատվում «բավարար», իսկ մյուս տարածքներում, օրինակ՝ Կապանում, ջրամատակարարման ընդհատումները հասնում են շաբաթական 10 ժամի:

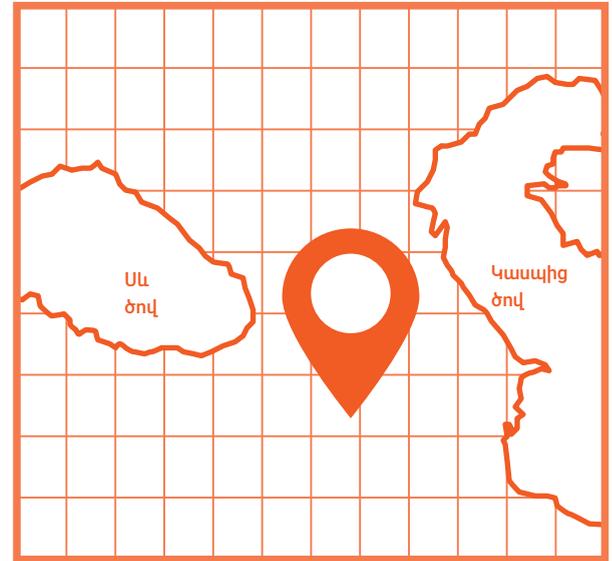
Խմելու և ոռոգման ջրի հետ կապված խնդիրները համայնքների զարգացման ծրագրերում առաջնահերթություն են, սակայն տուժած համայնքների ջրային ենթակառուցվածքների միայն մի մասն է հնարավոր վերականգնել:

Ջրային ռեսուրսներ

Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը Սև և Կասպից ծովերի միջև հարստացրել է երկիրը ջրային ռեսուրսներով

Հայաստան՝ մեկ շնչի հաշվով տարեկան 3100 մ³

Աշխարհում միջինը՝ 1700 մ³ տարեկան մեկ շնչի հաշվով

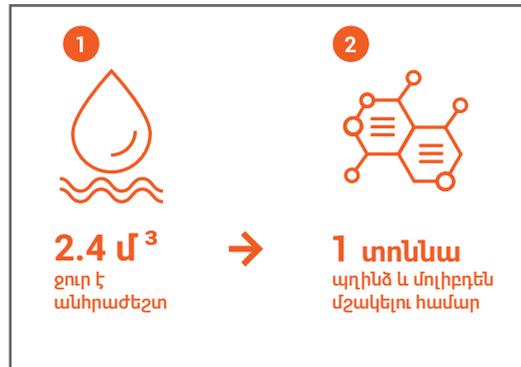

ՋՊՄԿ-Ի ՋՐԱՍՊԱՌՈՒՄԸ

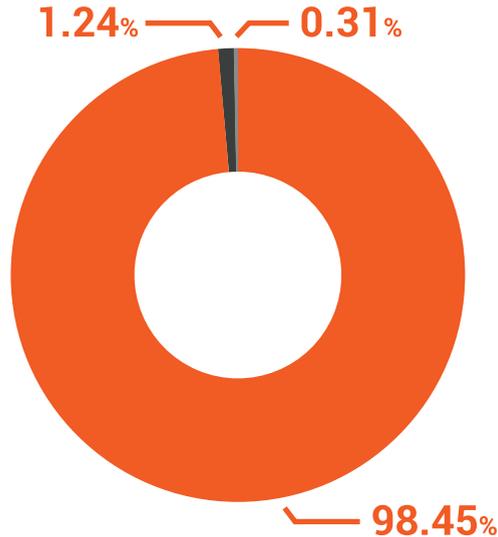
Ջուրն առաջնային անհրաժեշտություն է հանքարդյունաբերության կազմակերպման համար: ՋՊՄԿ-ն ամեն ինչ անում է, որպեսզի կենսական ռեսուրսը ճշգրիտ մոնիտորինգի ենթարկվի և խելամոռրեն կառավարվի: Ընկերությունը մանրագնին վերահսկում է հանքի շահագործման ողջ ընթացքում ջրի որակի վրա ցանկացած հնարավոր ազդեցություն՝ ներառյալ օգտագործվող ջրի քանակը՝ երկարաժամկետ հեռանկարում ջրային ռեսուրսների կայուն օգտագործումը ապահովելու համար:

ՋՊՄԿ-ն ջուր է վերցնում չորս ջրառներից և տարեկան սպառում է 69,970,590 մ³ ջուր:

- ▶ 68,842,111 մ³ քաղցրահամ ջուր գալիս է մոտակա գետերից,
- ▶ 117,589 մ³ խմելու ջուր ապահովում է Քաջարան քաղաքի ջրամատակարարման համակարգը:

Ջրի ընդհանուր սպառումը մեկ աշխատանքային տարածքի համար՝ %

- Մշակում
 - Ծանրակ օգտագործում (արտադրամասեր, քիմիական լաբորատորիա)
 - Այլ
- Հորատում հանքաքարի արդյունահանման համար՝ 0.04%
 Բեռնատարների լվացում՝ 0.03%
 Սարքավորումների լվացում՝ 0.01%
 Փոշու զսպում՝ 0,16%
 Կենցաղային սպառում (խմելու, ճաշարան, լվացքատուն, սանմաքրում)՝ 0.06%

ՀԱՇՎԱՐԿՎԱԾ ՏԱՐԵԿԱՆ ՋՐԱՍՊԱՌՈՒՄ ԶՐԱՍՊԱՌՈՒՄԸ ՀԱՆՔԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՑԻՎԼԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Համայնքներ	%	մ ³
Հորատում հանքաքարի արդյունահանման համար	0.04	29,409
Բեռնատարների լվացում	0.03	24,290
Լվացքի սարքավորումներ	0.01	5,320
Փոշու զսպում	0.16	113,934
Վերամշակում	98.45	68,886,881
Ծանրակ օգտագործում (արտադրամասեր, քիմիական լաբորատորիա)	1.24	865,348
Կենցաղային սպառում (խմելու, ճաշարան, լվացքատուն, սանիտարական մաքրում)	0.07	45,408
Ընդամենը	100	69,970,590

ՋՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՄԵՂՄԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆԸ

ԶՊՄԿ-ն առանձնացրել է ջրի որակի վրա բացասական ազդեցությունների հինգ կատեգորիա, որոնք չեզոքացնելու համար մշակել է գործողությունների պլաններ և մեղմացման միջոցառումները:

1 **Ազդեցությունը կենսաբազմազանության վրա**
Կենսաբազմազանության և ջրի որակի վրա ազդեցությունը փոխհատուցելու համար տեղադրվել է ջրի վերամշակման համակարգ՝ օբյեկտի ներսում ջրի հոսքերը վերաօգտագործելու համար: Կեղտաջրերի ծավալն ու բաղադրությունը գնահատելու և հետագա մեղմացման միջոցառումների անհրաժեշտությունը և դրանց ծավալը որոշելու համար մշակվել են արտակարգ իրավիճակների պլաններ:

2 **Չանքավայրից նստվածքային աղտոտվածություն**
Աղտոտող նյութեր և նստվածքներ պարունակող ջրային հոսքերը թափվում են հանքի ջրի ավազավազան: Մեղմացնող միջոցառումները ներառում են աղտոտված նստվածքների կանոնավոր հեռացում և դրանց հեռացում հարմար տեղամասում, ինչպես նաև պոմպերի և դրենաժային համակարգի մեկուսացման համապատասխան միջոցների ապահովում՝ հանքում աղտոտիչների մեծ արտահոսքի դեպքում:

3 **Ազդեցությունը մշակման գործողություններից**
Վերամշակող գործարաններում իրականացվել են նաև վերահսկողության և մեղմացման տարբեր միջոցառումներ: ԶՊՄԿ-ն պարտավորվել է նվազագույնի հասցնել գետերից ջրառը՝ հավաքելով վերահարձ ջուրը այլ աղբյուրներից, ինչպիսիք են տեղում մակերևութային արտահոսքերը: Ազդեցության ենթարկված գետերում ջրի մակարդակը կվերահսկվի, իսկ պոմպային աշխատանքները կկարգավորվեն ցածր հոսքի ժամանակաշրջաններում: Գետերում ելակետային հոսքի և ջրի մակարդակի որոշումը կօգնի նվազեցնել բացասական ազդեցությունները:

4 **Քիմիական նյութերի արտահոսք**
Քիմիական արտահոսքերը ակնհայտ և մշտական վտանգ են ներկայացնում ջրային աղբյուրների համար: Արտահոսքերը զսպելու համար կկառուցվեն պահեստարաններ՝ հարակից կայացնելով: Մակերևութային ջրերի արտահոսքը այս ամբարած տարածքներից կանցնի համապատասխան տարանջատիչով կամ այլ մաքրման միջով: Մակերևութային արտահոսք տեղի կունենա նաև անմիջապես արտադրական գոտու, վերամշակող գործարանի և հումքի գոտու տարածքում: Մշակվում են արտակարգ իրավիճակների պլաններ խոշոր արտահոսքերը զսպելու համար:

5 **Աղտոտվածություն այլ աղբյուրներից**
Ինչ վերաբերում է այլ աղբյուրներից աղտոտվածությանը, ապա արդյունահանված հանքաքարի պահեստավորումը կարող է հանգեցնել ջրահոսքերի և շրջակա հողերի աղտոտմանը: Արտադրանքը կպահվի ներսում՝ տեղումների և մակերևութային ջրերի արտահոսքից խուսափելու համար: Կապահովվեն նաև կեղտաջրերի հեռացման համակարգեր, ինչպես նաև մակերևութային ջրերի հեռացման համար համապատասխան միջոցներ:

Մշտապես մշակվում են հսկողության և մեղմացման միջոցառումներ՝ ջրի որակի վրա բացասական ազդեցությունների բոլոր հինգ կատեգորիաները լուծելու համար:

ՋՐԻ ՄԱՔՐՈՒՄ

Տարեկան վերամշակված ջրի քանակը վերամշակող գործարանի համար օրական 2,409,000 մ³ է: ԶՊՄԿ-ն ուսումնասիրում է արտադրության գործընթացում վերամշակված ջրի քանակի և ջրի վերաշրջանառության ավելացման մի քանի տարբերակներ: Մենք սա համարում ենք անհրաժեշտ քայլ՝ ավելի կայուն հանքարդյունաբերություն ունենալու և շրջակա միջավայրի պահպանությունն ապահովելու համար:

Ընկերությունն արդեն սկսել է իրականացնել առաջին միջոցառումները: Օրինակ, բեռնատարների և սարքավորումների լվացման կեղտաջրերն անցնում են ջրի բաժանարարի միջով և ուղղվում լճակ՝ նստեցման: Այնուհետև մաքրված ջուրը վերամշակվում և օգտագործվում է հանքարդյունաբերության մեջ՝ փոշին զսպելու համար:

Վերաօգտագործվող ջուր (տարեկան)

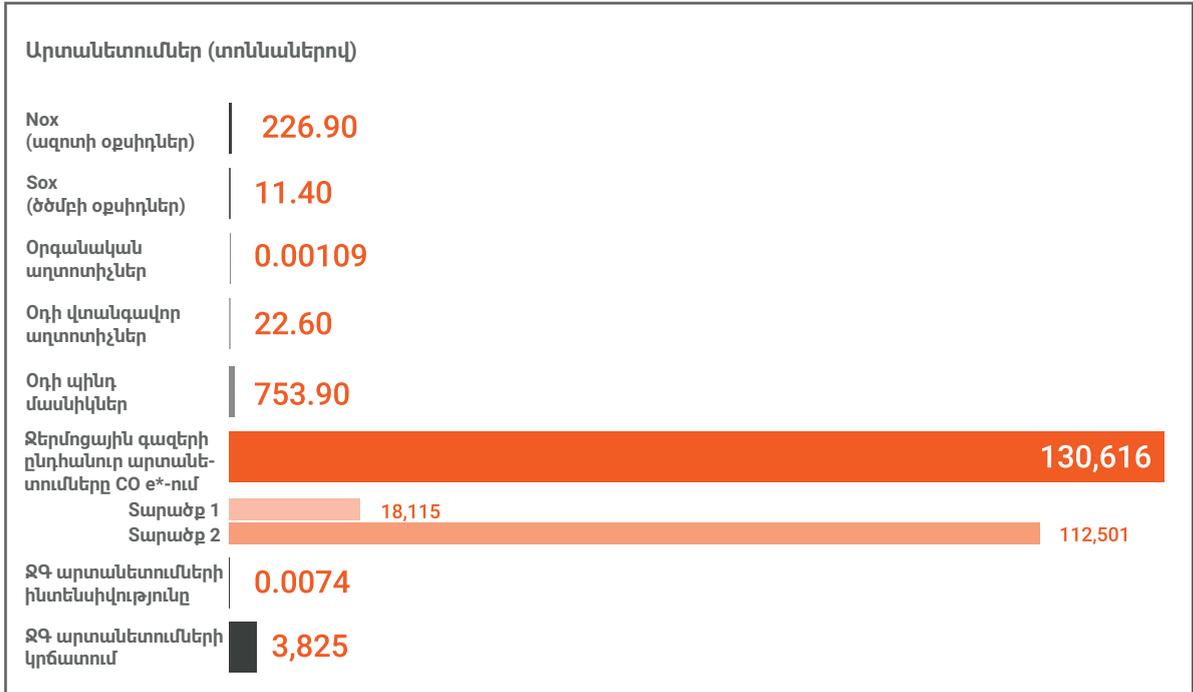
2,409,000
մ³
հարստացուցիչ ֆաբրիկայի համար

▲ Արծվանիկի պղչամբար

ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐ

ԶՊՄԿ-ի պատրաստակամությունը բնապահպանական պարտավորությունների առումով ավելին է, քան պարզապես սեփական արտանետումների կրճատումը: Այն ածխածնային հետքի կրճատման ընդհանուր օրակարգի մի մաս է: Աճում է ԶՊՄԿ-ի կողմից արդյունահանվող նյութերից պատրաստված արտադրանքի պահանջարկը: Քանի որ այս նյութերը էական նշանակություն ունեն կայուն էներգետիկայի անցման համար, ընկերությունը համագործակցում է այլ կազմակերպությունների հետ տեխնոլոգիաների մշակման համար, որոնք հնարավորություն կտան իր հաճախորդներին կրճատել սեփական արտադրանքի ածխածնային հետքը: Զերմոցային գազերի արտանետումների կրճատումն իրականացվել է հանքավայրերի և ամբարտակների տարածքներում ածխածնի փոխհատուցման ծրագրերի (անտառների վերականգնման և կանաչապատման) միջոցով:

* Scope 3 emissions, including commuting, business travel, material transport and product distribution, were not counted by the company

ԹԱՓՈՆՆԵՐ ԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ

ԶՊՄԿ-ի գործունեության հետևանքով առաջանում են թափոններ, այդ թվում՝ օգտագործված անվադողեր, լաբորատոր թափոններ, վերամշակման թափոններ և քարեր: Թափոնների ոչ պատշաճ կառավարումը կարող է վնասել շրջակա միջավայրը, ն բացահանքը, ն վերամշակող գործարանը շրջապատող համայնքները: 2021 թվականին առաջացել է 33,533,71 տոննա թափոն, որից 17,396,88 տոննան վտանգավոր է: Այս քանակի 99%-ը կազմում են հանքաքարի վերամշակումից հետո պոչամբար մուտք գործող հանքային թափոնները:

Թափոնների հեռացման մեթոդը սահմանվել է թափոնների հիերարխիայի բուրգի հայեցակարգին համապատասխան և հիմնված է երկրում գործող վերամշակման և թափոնների հեռացման կանոնակարգերի վրա:

ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

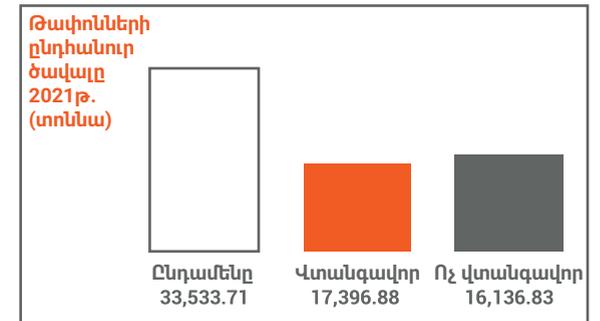
	տոննա
Շլամ և պոչեր	17,392.90
Հողային լցոնիչ	1.65
Վերաօգտագործվող	1.08
Վերամշակված	0.68
Պահպանում	1.54
Այլ	0
Ընդամենը	17,396.88

ՈՉ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԹԱՓՈՆՆԵՐ

	տոննա
Շլամ և պոչեր	16,135.45
Հողային լցոնիչ պահեստավորում	239,31
Վերաօգտագործվող	0.11
Վերամշակված	0.02
Ընդամենը	16,136.83

Թափոնների կառավարումը հիմնականում կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ: Թափոնների ոչ պատշաճ կառավարումից կարող են առաջանալ իրավական և ֆինանսական զգալի ռիսկեր: Ընկերությունը իրականացնում է բոլոր տեսակի թափոնների պատշաճ կառավարումն ապահովելու բազմաթիվ ծրագրեր:

2021 թվականի ընթացքում վտանգավոր թափոններով պայմանավորված Հական բնապահպանական միջադեպեր չեն գրանցվել:

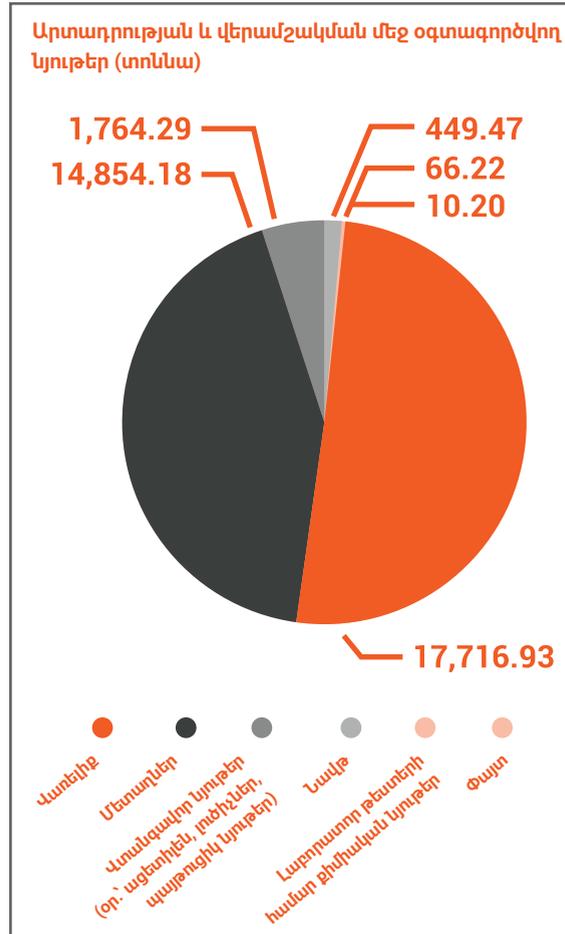

ՆՅՈՒԹԵՐ

Պղնձի խտանյութի և մոլիբդենի խտանյութի արտադրության համար օգտագործվող սովորական նյութերը ներառում են դիզելային վառելիք, նավթ, պայթուցիկ նյութեր, գնդիկավոր գործարանների գնդիկավոր առանցքակալներ և լաբորատոր քիմիական նյութեր:

Որոշ վտանգավոր նյութեր ներառում են պայթուցիկ և դյուրավառ նյութեր, ծծմբաթթու, նատրիումի ցիանիդ, ֆլուտացիոն քիմիական նյութեր, լուծիչներ և ճնշված գազեր, որոնց մեծ մասը գալիս է վերամշակման գործարանից:

Արտադրության համար օգտագործված նյութերի ընդհանուր քանակը 2021 թվականին կազմել է 34,861.29 տոննա:

ԷՆԵՐԳԻԱ

ԶՊՄԿ-ի էներգետիկայի և ռեսուրսների արդյունավետության կառավարման պլանում (E&RE MP) ընկերությունը սահմանում է այն պահանջները, որոնք պետք է բավարարվեն էներգիայի և այլ ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման համար, ինչպիսիք են ջուրը, հողը, նյութերը և այլն՝ աղտոտումը կանխելու և դրա արդյունավետ կառավարումն ապահովելու համար:

2021 թվականին ԶՊՄԿ-ն սպառել է մոտավորապես 446,431,213 կՎտ/ժ էներգիա:

ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ՄՊԱՌՈՒՄ	կՎտ/ժ
Էներգիայի սպառում կազմակերպության ներսում	445,578,113
Էներգիայի սպառում կազմակերպությունից դուրս	853,100
Էներգիայի ինտենսիվություն	1,981

ԿԵՆՍԱԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կլիմայի փոփոխության ազդեցությունը և, մասնավորապես, կենսաբազմազանության կորուստը զգալի վտանգ են ներկայացնում մարդկանց և շրջակա միջավայրի համար: Հետևաբար, ԶՊՄԿ-ն գիտակցում է իր լրջագույն պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունը արդյունավետորեն մեղմելու հարցում: Ընկերությունը բացահայտել է կենսաբազմազանության կատարողականի երեք ցուցանիշ:

Պահպանված և վերականգնված բուսավայրերը նույնպես վկայում են կենսաբազմազանության ցուցանիշների մասին: 2021 թվականին Արծվանիկի պոչամբարի շրջակայքում վերականգնվել է 7,7 հա հողատարածք՝ Ֆլորայի տեսակների կիրառմամբ, որոնք միաժամանակ կատարում են մի քանի գործառույթ. կլանում են ծանր մետաղները, դադարեցնում են հողի էրոզիան, նվազեցնում են փոշին, տարածքում վերականգնում են միկրոկլիման, իսկ դրանց արմատային համակարգերը լրացուցիչ ամրացնում են հողապատնեղը:

Ընկերությունը նաև հետազոտում է ազգային բուսավայրերը, որոնք հանքարդյունաբերական գործունեության ազդեցության գոտում են: Ընդհանուր առմամբ, 2021 թվականին ուսումնասիրվել է տասներկու տարածք:

Գորշ արջը (Ursus arctos) Զաջարան քաղաքի գինանշանն է քաղաքի հիմնադրման օրվանից:

**Փուլ 1.
Ֆիզիկական փակում**

- ▶ Արտադրության և վերամշակման մեջ օգտագործվող բոլոր նյութերի վաճառք
- ▶ Վտանգավոր թափոնների և աղտոտված հողի պատշաճ հեռացում
- ▶ Բոլոր առկա շենքերի, շինությունների և սարքավորումների հիմքերի ապամոնտաժում
- ▶ Տարածքի մաքրում

**Փուլ 2:
Շրջակա միջավայրի վերականգնում**

- ▶ Զարհանքի լանջերի և աղբավայրերի ամրացում և բարելավում
- ▶ Դրենաժային համակարգի վերականգնում
- ▶ Ավելորդ ջրի հեռացում պոչամբարներից
- ▶ Բացահանքի հողի և բուսականության վերականգնում

ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԻ ՓԱԿՈՒՄԸ

ԶՊՄԿ հանքատեղի փակման թիմը ներգրավված է բոլոր գործողությունների արդյունավետ պլանավորման գործընթացում, որը պահանջվում է իրականացնել թե՛ հանքի շահագործման ժամկետից առաջ, թե՛ ընթացքում և հետո: Հանքավայրի փակման ծրագիրը բաղկացած է երկու փուլից:

Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքները սեզոնային են և իրականացվում են տարեկան ընդամենը 150 օր: Զարհանքի տարածքում ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների ավարտից հետո հնարավոր է ստեղծել արհեստական լիճ և ռեկրեացիոն գոտի, եթե քարհանքի հատակում ջուր կուտակվի: Դրա համար անհրաժեշտ է վերականգնել Սախքար գետի սկզբնական հունը, որպեսզի այն հոսի քարհանքի տարածքով և կանխի արհեստական լճում ջրի լճացումը:

▲ Վերականգնված հողածածկ պոչամբարի հարևանությամբ՝ իրականացված ԶՊՄԿ աշխատակիցների կողմից

ԲՆԱՊԱՅՊԱՆԱԿԱՆ ԱՍՊԵԿՏՆԵՐ

Հանքարդյունաբերական գործունեությունը մատակարարման շղթայում առաջացնում է բազմաթիվ բնապահպանական բացասական ազդեցություններ և պահանջում է անհապաղ գործողություններ դրանք հնարավորինս կանխելու, վերացնելու ուղղությամբ:

2021 թվականի ամբողջ ընթացքում (ինչպեսև նախորդ տարիներին) մեծ ուշադրություն ենք դարձնում անտառահատումների և էկոհամակարգին երկարաժամկետ վնասի դեմ պայքարի արդյունավետ կազմակերպմանը: Օրինակ՝ Նույն ժամանակահատվածում ընկերությունը 21 144 594 ՀՀ դրամ (43 597 ԱՄՆ դոլար) է ներդրել հանքավայրին հարող բոլոր տարածքներում և հարակից քաղաքներում անտառների վերականգնման և կանաչապատման լայնածավալ ծրագրերի իրականացման համար:

Անտառվերականգնման ծրագրերն իրականացվել են.

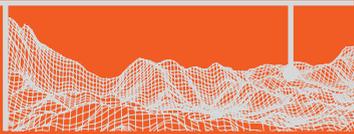
- ▶ Զաջարան և Կապան քաղաքների կանաչապատման, CO₂ արտանետումների նվազեցման համար, սողանքների կանխման և CO₂ արտանետումների նվազեցման համար (Արծվանիկի պոչամբարին հարակից հողերի վերականգնման ծրագրեր):

ԶՊՄԿ երկու աշխատակից ծառ են տնկում ▶

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

5

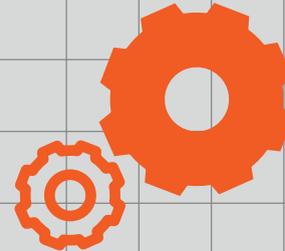
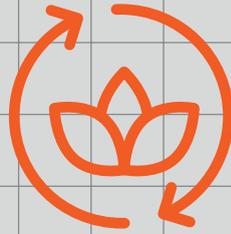
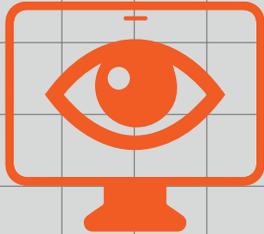

Արդյունավետ կորպորատիվ կառավարումը կենսական նշանակություն ունի ԶՊՄԿ-ի համար, քանի որ այն պաշտպանում է ընկերության հեղինակությունը և պահպանում շահութաբեր գործունեությունը: Այն հիմք է հանդիսանում էթիկական վարքագծի ապահովման համար, որը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին և պահպանում է մեր ընկերությանը բնորոշ արժեքները: Սա նշանակում է, որ շահագրգիռ կողմերի ձայնը լսելի է և կապը գործում է, ինչը մեզ օգնում է լավ հարաբերություններ պահպանել:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓԱՍՏԵՐ ԵՎ ԹՎԵՐ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԽՈՐՀՐԴԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԵՍԱԿԵՏԻՑ

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ.

1.

ՄԱԿ-ի նախաձեռնություններ - ՄԱԿ-ի Գլոբալ պայմանագիր, ԿԶՆ-ներ

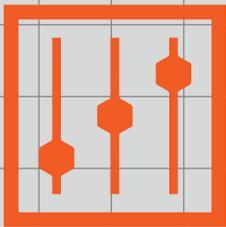
→ Ռազմավարական նպատակների համեմատությամբ փաստացի կատարողականի մոնիտորինգ

→ Ընկերության էթիկական արժեքների ինտեգրումը կորպորատիվ մշակութային կյանքին

→ Զարգացում և արդիականացում

2.

Համաշխարհային և ազգային կառավարման չափանիշներ - ISO, OHSAS, EITI, WTO, IHR, ՄԱԿ-ի Մարդու իրավունքների հռչակագիր

3.

Միջազգային ասոցիացիաներ և կանոնադրություններ - ԱՄԿ, Ռիոյի հռչակագիր, ՄՖԿ չափանիշներ և ուղեցույցներ:

→ Արդյունավետ կառավարում և վերահսկում

→ Շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածություն

→ Աջակցություն ՄԱԿ-ի կայուն զարգացման նպատակների ձեռքբերմանը

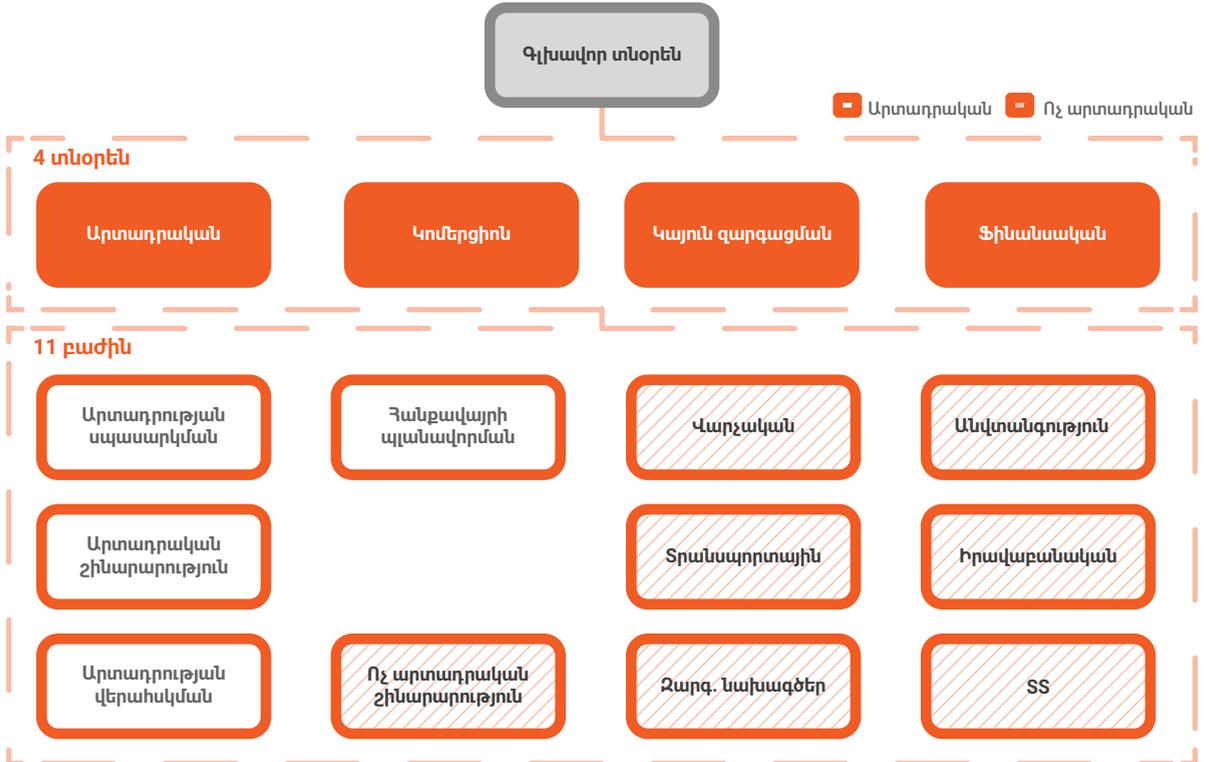
ԲՍԿ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ՁՊՄԿ-ն հասկանում է, որ լավ ինտեգրված կառավարման կառույցների և ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի ստեղծումը կարևորագույն նշանակություն ունի ընկերության շահութաբերության և, հետևաբար, ապագայի համար:

Ընկերությունը ձգտում է ռազմավարական որոշումներ կայացնել, որոնք հավասարակշռում են կարճաժամկետ, միջ-նաժամկետ և երկարաժամկետ արդյունքները, վերահսկում են նպատակների իրագործումը և անհրաժեշտության դեպքում նախաձեռնում են գործառնությունների և ընթացակարգերի հստակ կարգավորում՝ դրական արդյունքներ ապահովելու համար:

ՁՊՄԿ-ն բաղկացած է տասնմեկ բաժիններից: Դրանք համակարգված են չորս տնօրենությունների ենթակայությամբ: Յուրաքանչյուր բաժին և յուրաքանչյուր տնօրենություն ուղղակիորեն զեկուցում է գլխավոր տնօրենին: Գործադիր տնօրենի անմիջական ղեկավարությամբ աշխատող թիմը ներառում է հետևյալ հաստիքացուցակը՝ երկու տեղակալ, երկու քարտուղար և օժանդակ անձնակազմ՝ 18 աշխատակցից բաղկացած: Չորս տնօրենությունները համապատասխանաբար պատասխանատու են արտադրության, առևտրի, կայուն զարգացման և ֆինանսների ոլորտների համար: Բոլոր գերատեսչությունները և տնօրենությունները համակարգված են՝ ըստ արտադրական և ոչ արտադրական գործառնությունների: ՁՊՄԿ-ի կազմակերպչական կառուցվածքը և հաշվետվության գործառնությունները՝ կազմակերպչական կառուցվածքի արդուսակում:

ՁՊՄԿ-ի կազմակերպչական կառուցվածքը, 2021Թ.

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

Ընկերության կառավարման մարմինները, դրանց գործառույթներն ու պարտականությունները սահմանված են ՁՊՄԿ-ի կանոնադրությամբ:

ՁՊՄԿ կառավարումը ստանձնում են Բաժնետերերի կոմիտեն, Տնօրենների խորհուրդը և Կառավարման խորհուրդը: Վերջինս անմիջականորեն պատասխանատու է ընկերության յուրաքանչյուր ստորաբաժանման, կոմբինատի գործունեության արդյունավետության, անվտանգության և շահութաբերության համար:

Տնօրենների խորհուրդն ապահովում է էթիկական, արդյունավետ և հաշվետու առաջնորդություն՝ ստանալով կանոնավոր հաշվետվություններ, տեղեկատվություն ոչ պաշտոնական ձևաչափով: Տնօրենների խորհուրդը որոշում և ուղղորդում է ռազմավարական ուղղությունը՝ ուրվագծելով այն ուղին, որով ընկերությունը կանցնի իր հնարավորությունները առավելագույնի հասցնելու, ռիսկերից խուսափելու, կանոնակարգող պահանջներին համապատասխանելու և ապագայի համար դիրքավորվելու համար: Տնօրենները նաև վերահսկում են կառավարումն ու գործառնություններն ընդհանրապես՝ հաշվետվողականություն ապահովելու համար:

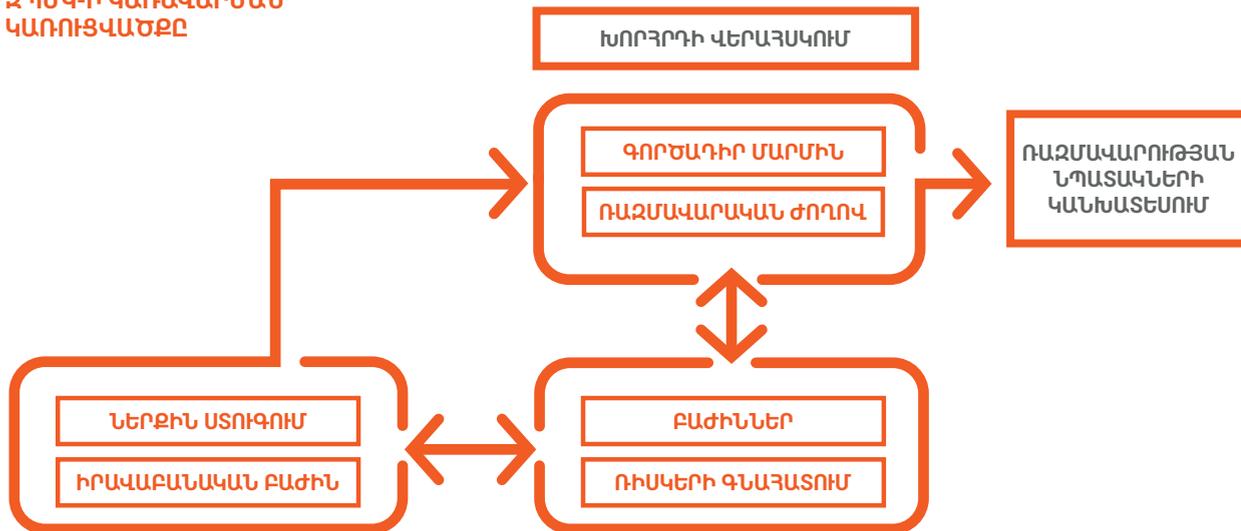
Տնօրենների խորհրդի կառուցվածքը ներառում է վերահսկողության և համապատասխանության գործառույթներ, որոնք անմիջական աջակցություն են ցուցաբերում բաժիններին և Խորհրդին:

▶ Կայուն զարգացման տնօրենությունը սերտորեն համագործակցում է Իրավաբանական վարչության հետ՝ պարզաբանելու և վերահսկելու ընկերության ESCO քաղաքականության, ՁՊՄԿ-ի էթիկայի և առողջության ու անվտանգության կանոնների համապատասխանությունը, նաև իրականացնում է ՁՊՄԿ-ի մարդու իրավունքների քաղաքականությունը, կաշառակերության դեմ պայքարի կանոնակարգերը: ՁՊՄԿ-ի կայունության քաղաքականությունը, սոցիալական կատարողականը, մատակարարների ԲՍԿ գնահատումը և կենսաբազմազանության չափանիշները նույնպես ղեկավարվում են Կայունության վարչության կողմից:

▶ Համապատասխանության թիմը, որը իրավաբանական վարչության մաս է կազմում, պատասխանատու է հանքարդյունաբերության տարածքում բոլոր գործողությունների և գործողությունների համապատասխանությունը տեղական օրենքներին, ինչպես նաև միջազգային չափանիշներին, կանոնակարգերին և լավագույն փորձին ապահովելու համար:

▶ Ռիսկերի կառավարումն իրականացնում է ընկերության յուրաքանչյուր առանձին ստորաբաժանում: Իրավաբանական բաժնի, թիմերի և որոշումներ կայացնողների հետ սերտորեն աշխատելով՝ ստորաբաժանումներում հայտնաբերվում, վերլուծվում, գնահատվում են ռիսկերը և զեկուցվում Խորհրդին, որը որոշում է դրանց չափն ու հավանական լինելը: Էական ռիսկերը, որոնք կարող են էական վտանգ ներկայացնել ընկերության համար, ուշադիր գնահատվում են Տնօրենների խորհրդի հետ համատեղ:

**ՁՊՄԿ-ի ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ**

ԲՄԿ-ի ՆԵՐՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կորպորատիվ կառավարման և բիզնես էթիկայի լավագույն փորձի համապատասխանությունը կարևոր է՝ ընկերությունը ներդրողների համար գրավիչ պահելու և ռազմավարական նպատակներին հասնելու համար: Զետևաբար, ընկերությունը գործում է ներքին քաղաքականությանը համապատասխան և հավատարիմ է մնում մի շարք ընդհանուր հատուկ միջազգային չափանիշներին, առաջարկություններին: Մեր սեփական ներքին Բնապահպանական ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը մշակվում, մոնիտորինգի է ենթարկվում և ճշգրտվում է բազմաթիվ մակարդակներով ամբողջ ընկերությունում՝ հստակ սահմանված պարտականություններով և վերջնական հաշվետվողականությամբ:

Ընկերության կորպորատիվ կառավարման հիմնական սկզբունքները համահունչ են նրա տեսլականին և առաքելությանը.

- ▶ Ընկերության ընթացիկ գործունեության ռացիոնալ և արդյունավետ կառավարում Կառավարման խորհրդի կողմից, որը հաշվետու է Տնօրենների խորհրդին և բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին:
- ▶ Զամապատասխանություն Զայաստանի Զանրապետության օրենքներին
- ▶ Խիստ բիզնես էթիկա

- ▶ Զրո հանդուրժողականություն կոռուպցիայի նկատմամբ՝ զուգորդված արդյունավետ հակակոռուպցիոն միջոցառումներով
- ▶ Ակտիվ համագործակցություն ներդրողների, վարկատուների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ՝ ընկերության ակտիվների և շուկայական արժեքի բարձրացման նպատակով

Հակակոռուպցիոն քաղաքականություն

Հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը, որը մենք մշակել ենք 2017 թվականին և իրականացրել մեր կազմակերպչական կառուցվածքում, շատ կարևոր հանգրվան է և սահմանում է մեր կառավարման մոտեցումը: Այս քաղաքականությունը Տնօրենների խորհրդի անդամներին, տնօրեններին և ղեկավարներին տալիս է մեր արժեքների մասին հստակ պատկերացում և գործնական ուղեցույց՝ կոռուպցիայի, կաշառակերության և խարդախության դեմ պայքարելու վերաբերյալ: ԶՊՄԿ-ն կոռուպցիան դիտարկում է որպես լուրջ հանցագործություն, որը կարող է անդառնալի վնաս հասցնել ընկերության հեղինակությանը և տնտեսական վարկանիշին:

Գործարար ազնիվ և թափանցիկ վարքագծի արժեքներին համապատասխան՝ մենք ԶՊՄԿ-ի գործունեությանն առնչվող բոլոր էական փաստերն ու իրադարձությունները հասանելի ենք դարձնում շահագրգիռ կողմերին կոմբինատի կայքում՝ «Ներդրողների համար տեղեկություններ» բաժնում.

**WWW.ZCMC.AM/ENG/
INVESTORINFORMATION/
SIGNIFICANTDATAANDNEWS/**

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Կայունության կառավարումը խորհրդի առաջնահերթություններից է: Կայունության մեր նպատակներին հասնելն ուղղակիորեն ազդում է ընկերության տնտեսական գործունեության վրա, և այդ ազդեցությունը կավելանա ապագայում, քանի որ կանոնակարգերը դառնում են ավելի խիստ:

Գործադիր տնօրենը և տնօրենները ունեն մի շարք համատեղ կատարողական ցուցանիշներ, որոնք սահմանվել են 2021թ.: Այս կատարողականի ցուցանիշները խմբավորված են սոցիալական, բնապահպանական և տնտեսական ցուցանիշների մեջ և հիմնականում վերահսկվում են թիմերի և գերատեսչությունների կողմից, որոնք այնուհետև ուղղակիորեն և կանոնավոր կերպով զեկուցվում են այդ հարցերի վերաբերյալ Գործադիր խորհրդին:

ԱՐԴՑՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Սոցիալական ցուցանիշներ	Բնապահպանական ցուցանիշներ	Տնտեսական ցուցանիշներ
Աշխատակիցների պահպանման տոկոսադրույք	Ընդհանուր արդյունահանված հանքաքար	Վաճառված ապրանք (տոննաներով)
Կենսաթոշակային վճարումներ	Ստեղծված ընդհանուր թափոններ	Աշխատակիցների ընդհանուր թիվ
Բժշկական առավելություններ	Ընդհանուր էներգիա	Շրջանառություն
Զբաղված կանայք (տոկոս) և ղեկավար պաշտոններում նրանց ներգրավվածությունը	Վառելիքի և քիմիական նյութերի ընդհանուր քանակ	Զուտ շահույթ
Աշխատանքի առողջության և անվտանգության վերաբերյալ ուսուցման ժամերի քանակ	Օգտագործված ջրի ընդհանուր քանակ	Ընդհանուր գործառնական ծախսեր
Մահվան ելքով պատահարների թիվ	Ընդհանուր տուգանքներ տնտեսական պահանջներին չհամապատասխանելու համար	ROACE (աշխատած միջին կապիտալի եկամտաբերություն)
Կորսված ժամանակով դժբախտ պատահարներ	Ընդհանուր տուգանքներ բնապահպանական պահանջներին չհամապատասխանելու համար	Արտադրության ծախսեր՝ շրջանառության հետ կապված
Փոխհատուցվող մասնագիտական հիվանդությունների թիվ	Սոցիալական նորմերը չկատարելու համար տուգանքների ընդհանուր գումար	Ընդհանուր ներդրում
Ներգրավվածություն համայնքային ծրագրերում	Զուտ CO ₂ արտանետումներ, այլ գուտ արտանետումներ	Ներդրումներ անձնակազմի կառավարման մեջ (օրինակ՝ աշխատակիցների վերապատրաստում/կրթություն, հանրային կրթություն)
	Միջոցներ՝ CO ₂ գուտ արտանետումները փոխհատուցելու համար	Ընդհանուր աշխատավարձեր և նպաստներ, զբաղվածության ծախսեր
	Զուտ NO _x արտանետումներ, արտանետումներ	

ԱՐՏԱՔԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ

ԶՊՄԿ-ն հետևում և աջակցում է մի շարք միջազգային կա-
յունության նախաձեռնությունների, չափանիշների և ուղե-
ցույցների, ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ հատուկ ուղղված
հանքարդյունաբերության և արդյունահանման գործու-
նեությանը: Ընկերությունը հավատարիմ է ՄԱԿ-ի Կայուն
զարգացման նպատակներին և բացահայտել է մի շարք
ծրագրեր, որոնցում նա մասնակցում է, որոնք աջակցում են
կոնկրետ նպատակների իրագործմանը: ԶՊՄԿ-ն նաև
հղում է անում ՄԱԿ-ի ԵՏԳ-ի կոնվենցիային՝ տեղեկատ-
վության մատչելիության, որոշումների կայացմանը հա-
սարակության մասնակցության և բնապահպանական
հարցերում արդարադատության մատչելիության մասին,
հատկապես տեղական շահագրգիռ կողմերի հետ իր բոլոր
հարաբերություններում:

Ընկերությունը հավատարիմ է մի քանի գլոբալ և ազգային
կառավարման չափանիշներին, ինչպիսիք են ISO չափա-
նիշները, մասնավորապես՝ բնապահպանական կառա-
վարման չափանիշները (ISO 14001:2015), որակի կառա-
վարման չափանիշները (ISO 9001:2015), աշխատանքի
առողջության և անվտանգության չափանիշները (ISO):
45001:2018):

Ուղեցույցների երկու խումբ հատուկ են մեր գործունեու-
թյանը՝ ՄՖԿ Հանքարդյունաբերության շրջակա միջավայ-
րի, առողջության և անվտանգության ուղեցույցները և EITI

(արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռ-
նություն) չափանիշը: Այս պահանջներին համապատաս-
խանությունը մանրակրկիտ վերահսկվում է, և այն ռիսկերը,
որոնց կարող է բախվել ընկերությունը դրանք չկատարելու
հետևանքով, ուշադրության կենտրոնում են:

ԶՊՄԿ-ում օգտագործվող արտաքին շրջանակների վերլուծություն

ՄԱԿ-ի ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- ▶ ՄԱԿ-ի Գլոբալ պայմանագիր
- ▶ ՄԱԿ-ի 2030-ի օրակարգի Կայուն զարգացման նպատակներ
- ▶ Տեղեկատվության հասանելիության, որոշումների կայացմանը հասարակության մասնակցության և բնապահպանական հարցերում արդարադատության մատչելիության մասին ՄԱԿ-ի ԵՏԳ կոնվենցիա

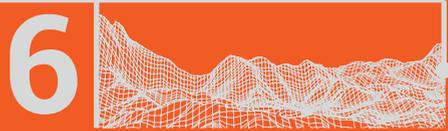
ԳԼՈԲԱԼ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ

- ▶ ISO 14001:2015/ISO 9001:2015
- ▶ OHSAS 18001:2007/ISO 45001:2018
- ▶ ISO/IEC 27001:2013/ISO 26000:2010
- ▶ Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնության EITI չափանիշ
- ▶ ԱՅԿ-ԻՐՀ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության միջազգային առողջապահական կանոնակարգեր
- ▶ Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՍՈՑԻԱՑԻԱՆԵՐ ԵՎ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- ▶ Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր
- ▶ ԱՄԿ (Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն)
- ▶ Ռիոյի հռչակագիր շրջակա միջավայրի և զարգացման մասին, IFC Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի Սոցիալական և բնապահպանական կատարողականի չափանիշներ
- ▶ ՄՖԿ ուղեցույց շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության վերաբերյալ
- ▶ ՄՖԿ ուղեցույց հանքարդյունաբերության առողջության և շրջակա միջավայրի անվտանգության վերաբերյալ

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ _____	64
GRI ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆԴԵՔՍ _____	68
ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԵՎ ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ _____	77

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ, 2021թ.

Արդյունավետության ցուցանիշներ

Նյութեր	Ընդհանուր նյութեր	տ	34,861.29
	Վտանգավոր նյութեր ¹	տ	1,762.29
	Վառելիք	տ	17,716.93
	Նավթ	տ	449.47
	Քիմիական նյութեր ²	տ	66.22
	Մետաղներ	տ	14,854.18
	Փայտ	տ	10.20
	Էներգիա	Ընդհանուր էներգիա	
Կազմակերպությունում էներգիայի ընդհանուր սպառում		կՎտ/ժ	445,578,113.00
Էներգիայի ընդհանուր սպառումը կազմակերպությունից դուրս		կՎտ/ժ	853,100.00
Էներգիայի ինտենսիվությունը ³		կՎտ/ժ/տ	1,981
Թափոններ՝ ըստ տեսակի	Ընդհանուր թափոններ	տ	33,721,794.24
	Ընդհանուր վտանգավոր թափոններ	տ	17,396.88
	Շլամ և պոչեր	տ	17,392.90

Թափոններ՝ ըստ տեսակի	Հողի լցում	տ	1.65
	Պահեստավորում տարածքում	տ	1.540
	Վերօգտագործված	տ	1.08
	Վերամշակված	տ	0.68
	Այլ	տ	0
	Ընդհանուր ոչ վտանգավոր թափոններ	տ	16,324,914.24
	Շլամ և պոչեր	տ	16,135.45
	Հողի լցում և պահպանում	տ	239,31
Արտանետումներ	Վերօգտագործված	տ	0.11
	Վերամշակված	տ	0.02
	ԶԳ ընդհանուր արտանետումներ	տ CO ₂ e	130,616.16
	ԶԳ արտանետումներ. Ծավալ 1	տ CO ₂ e	18,115.50
	Զերմոցային գազերի արտանետումներ. Ծավալ 2	տ CO ₂ e	112,500.66
	NO _x	տ/տարի	226.90
	SO _x	տ/տարի	11.40

¹ Օր.՝ պայթուցիկներ, լուծույթներ, ացետիլեն ² Օր.՝ հանքաքարի լաբորատորիայի տեստային նյութեր ³ կՎժ/ տոննայի համար

Արտանետումներ	Օդի վտանգավոր աղտոտիչներ	տ/տարի	22.60
	Օդի պինդ մասնիկներ	տ/տարի	753.90
CO ₂ արտանետումների փոխհատուցում	Կապանի և Քաջարանի անտառվերականգնում	տ CO ₂	0.243
	Արծվանիկի անտառվերականգնում	տ CO ₂	0.269
Ջուր	Ընդհանուր ջրի ընդունում	մ ³ /տարի	40,924,845.20
	Ողջի գետ	մ ³ /տարի	20,559,680.60
	Սահքար գետ	մ ³ /տարի	388,800.00
	Գեգի գետ	մ ³ /տարի	18,932,929.00
	Ջրի ընդհանուր սպառում՝ ըստ գործունեության տեսակի՝ ծավալներով	մ ³ /տարի	69,970,590.00
	Հանքաքարի հորատում	մ ³ /տարի	29,409.00
	Մշակում	մ ³ /տարի	68,886,881.00
	Սարքավորումների լվացում	մ ³ /տարի	5,320.00
	Փոշու զսպում	մ ³ /տարի	113,934.00
	Բեռնատարների լվացում	մ ³ /տարի	24,290.00
	Օժանդակ օգտագործում ⁴	մ ³ /տարի	865,348.00
	Կենցաղային օգտագործում ⁵	մ ³ /տարի	45,408.00
	Վերաօգտագործված և վերամշակված ջրի ընդհանուր քանակը	մ ³ /տարի	2,409,000.00

Ջուր	Ջրի ընդհանուր սպառում՝ ըստ գործունեության	մ ³ /տարի	69,970,590.00
	Հանքաքարի հորատում	%	0.04
	Մշակում	%	98.45
	Սարքավորումների լվացում	%	0.01
	Փոշու զսպում	%	0.16
	Բեռնատարների լվացում	%	0.03
	Օժանդակ օգտագործում	%	1.24
	Կենցաղային օգտագործում	%	0.06

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ, 2021Թ.

Արդյունավետության ցուցանիշներ

Աշխատակիցներ	Ընդհանուր աշխատակիցներ	քանակ	4,374
	Տղամարդիկ	քանակ	3,377
	Կանայք	քանակ	997
	Արտադրության տնօրենություն	քանակ	2,843

⁴ քիմիական լաբորատորիա, արհեստանոց ⁵ խմելու, սանիտարական, լվացքի, խոհանոցի

Աշխատակիցներ	Տեխնիկական բաժին	քանակ	524
	Վարչական բաժին	քանակ	1,007
	Տղամարդ աշխատողների հարաբերակցություն	%	77.2
	Կին աշխատողների հարաբերակցություն	%	22.8
	Աշխատակիցների հարաբերակցություն Արտադրության բաժին	%	65.00
	Անձնակազմի հարաբերակցություն Տեխնիկական բաժին	%	11.98
	Աշխատակիցների հարաբերակցություն Վարչական վարչություն	%	23.02
	Կանանց հարաբերակցություն Արտադրության բաժին	%	11.90
	Կանանց հարաբերակցություն Տեխնիկական բաժին	%	64.80
	Կանանց հարաբերակցություն Վարչական բաժին	%	23.30
	Կանայք < 30 տարեկան	%	8.90
	Կանայք 31-40 տարեկան	%	31.10
	Կանայք 41-50 տարեկան	%	28.30
	Կանայք 51-60 տարեկան	%	21.00
	Կանայք > 60 տարեկան	%	10.70
Տեղական մարզից ընդունված աշխատակիցներ	Ընդամենը	%	97.00
Նոր ընդունումներ/ հեռացումներ	Ընդամենը նոր ընդունումներ	քանակ	135
	Ընդամենը հեռացումներ	քանակ	257
Անձնակազմի շրջանառության գործակից		%	2.8

Ուսուցման ժամեր՝ ըստ յուրաքանչյուր աշխատակցի	Ընդհանուր միջինը	ժամ	15
Անձնակազմի բյուջեի մասնաբաժին՝ ըստ բաժինների	Արտադրական	%	67.00
	Տեխնիկական	%	8.00
	Վարչական	%	25.00
Տեղական զբաղվածության նպատակային ցուցանիշ		%	97
Կենսագործունեության անվտանգություն	Ընդհանուր միջադեպեր	քանակը	272
	Բեռնատարների և այլլ ավտոմեքենաների վնաս	քանակը	14
	Առաջին օգնության դեպքեր	քանակը	251
	ճանապարհատրանսպորտային պատահարներ	քանակը	2
	Բնապահպանական միջադեպեր	քանակը	2
	Աշխատանքային օրվա կորստի դեպքեր	քանակը	3
		ԳՂ դրամ, միլիոն	ԱՄՆ դոլար, միլիոն
Անձնակազմ	Ընդհանուր բյուջե	29,496.90	58.56
Համայնքային ներդրումներ	Ընդհանուր բյուջե	3,882.05	7.86
	Ծինարարություն և սոցիալական բյուջե	1,654.18	3.35
	Սոցիալական, մշակութային և սպորտային նվիրատվություններ	2,227.87	4.51
Անտավերականգման նախագծեր	Ընդհանուր բյուջե	21.14	0.43

ՋԴՄԿ ՄԱՍԻՆ

ՈւձՄՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՅՔ

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ

ԵՐԶԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

GRI ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆԴԵՔՍ

Ձանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատը տրամադրել է սույն GRI բովանդակության ինդեքսում նշված տեղեկատվությունը 2021 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի համար՝ համաձայն GRI չափանիշների:

GRI ՉԱՓԱՆԻԸ	ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ	ԳՆՈՒՄ	ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
GRI 1. Օգտագործվել է հաշվետվությունը կազմելու համար	GRI 1. Հիմնադրում, 2021		
GRI 2. Ընդհանուր պարզաբանումներ			
	2-1 Կազմակերպության տեղեկատվություն	ՁՊՄԿ-ի մասին	
	2-2 Ձեռնարկություններ, որոնք ներառված են կազմակերպության կայունության հաշվետվության մեջ	Սույն հաշվետվության մասին	
	2-3 Հաշվետու ժամանակաշրջան, հաճախականություն և կոնտակտային անձ	Սույն հաշվետվության մասին	
	2-4 Տեղեկությունների վերաձևակերպում	Սույն հաշվետվության մասին	
	2-5 Արտաքին հաստատում	Սույն հաշվետվության մասին	
	2-6 Գործունեություն, արժեչոյա և այլ գործարար հարաբերություններ	Սույն հաշվետվության մասին / Ռազմավարություն / ՁՊՄԿ-ի մասին	Ընկերությունը չի վաճառում որևէ ապրանք, որն արգելված է, ենթակա է շահագրգիռ կողմերի հարցերին կամ ենթակա է հանրային քննարկման:
	2-7 Աշխատակիցներ	ՁՊՄԿ-ի մասին / Աշխատակիցներ	
	2-8 Աշխատակից չհանդիսացող աշխատողները	ՁՊՄԿ-ի մասին / Աշխատակիցներ	

GRI 2. Ընդհանուր պարզաբանումներ	2-9 Կառավարման մարմինների կառուցվածքը և կազմը	Կառավարում	Ընկերությունն ունի կառավարման հետևյալ մարմինները՝ Բաժնետերերի կոմիտե, Տնօրենների խորհուրդ և Գործադիր խորհուրդ (գլխավոր գործադիր տնօրեն և տնօրեններ):
	2-10 Բարձրագույն կառավարման մարմնի նշանակում և ընտրություն	-	Տնօրենների խորհուրդն ընտրվում է 3 տարի ժամկետով՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ:
	2-11 Բարձրագույն կառավարման մարմնի նախագահ	-	
	2-12 Բարձրագույն կառավարման մարմնի դերը ազդեցության կառավարման վերահսկողության գործում	Ռազմավարություն / Կառավարում	
	2-13 Ազդեցության կառավարման համար պատասխանատվության հանձնում	Կառավարում	
	2-14 Կառավարման բարձրագույն մարմնի դերը կայունության հաշվետվության մեջ	Կառավարում	
	2-15 Շահերի բախում	-	Բոլոր էական փաստերն ու իրադարձությունները թափանցիկորեն հրապարակված են ԶՊՄԿ կայքում՝ http://www.zcmc.am/eng/investorinformation/significantdataandnews/
	2-16 Կրիտիկական հարցերի հաղորդակցություն	-	Բարձրագույն ղեկավար մարմինը վերանայում է ընկերության ռիսկերի կառավարման գործընթացների արդյունավետությունը՝ տնտեսական, բնապահպանական և սոցիալական խնդիրների համար: Կրիտիկական հարցերը դիտարկվում են խիստ գաղտնիության պայմաններում, ուստի այս տեղեկատվությունը չի հրապարակվում:
	2-17 Բարձրագույն կառավարման մարմնի հավաքական գիտելիքներ	-	Բոլոր էական փաստերն ու իրադարձությունները հրապարակված են ԶՊՄԿ կայքում՝ http://www.zcmc.am/eng/investorinformation/significantdataandnews/

**GRI 2.
Ընդհանուր
պարզաբանումներ**

2-18 Բարձրագույն կառավարման մարմնի գործունեության գնահատում	-	Բոլոր նյութական փաստերն ու իրադարձությունները հրապարակված են ԶՊՄԿ կայքում՝ http://www.zcmc.am/eng/investorinformation/significantdataandnews/
2-19 Վարձատրության քաղաքականություն	Աշխատակիցներ	
2-20 Վարձատրության որոշման գործընթաց	Աշխատակիցներ	
2-21 Տարեկան ընդհանուր վարձատրության հարաբերակցություն	-	Բոլոր նյութական փաստերն ու իրադարձությունները հրապարակված են ԶՊՄԿ կայքում՝ http://www.zcmc.am/eng/investorinformation/significantdataandnews/
2-22 Կայուն զարգացման ռազմավարության հայտարարություն	ԳԳՏ գրություն	
2-23 Քաղաքական պարտավորություններ	Կառավարում	
2-24 Քաղաքական պարտավորությունների իրականացում	-	Ընկերությունն այս տեղեկությունը չի հրապարակում:
2-25 Վերականգնման գործընթացներ	-	Ընկերությունն այս տեղեկությունը չի հրապարակում:
2-26 Խորհրդատվություն ստանալու և մտահոգությունների բարձրացման մեխանիզմներ	-	Ընկերությունն այս տեղեկությունը չի հրապարակում:
2-27 Համապատասխանություն օրենքների և կանոնակարգերին	Ռազմավարություն / Շրջակա միջավայր	Հաշվետու ժամանակաշրջանում ընկերությունը չի բացահայտել բնապահպանական օրենքներին և/կամ կարգավորող պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքեր:
2-28 Անդամակցության ասոցիացիաներ	ԶՊՄԿ-ի մասին / Կառավարում	
2-29 Շահագրգիռ կողմերի ներգրավման մոտեցում	Ռազմավարություն	
2-30 Կոլեկտիվ պայմանագրեր	Աշխատակիցներ	

ԲԱՑԱԴԱՅՏՈՒՄՆԵՐ ԴԱՏՈՎ ԹԵՄԱՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ			
GRI 201. 2016թ. Տնտեսական ցուցանիշներ	GRI 3.3-3 կարևոր թեմաների կառավարում	ԶՊՄԿ-ի մասին	
	201-1 Ստեղծված և բաշխված ուղղակի տնտեսական արժեք	ԶՊՄԿ-ի մասին	
	201-2 Կլիմայի փոփոխությամբ պայմանավորված ֆինանսական հետևանքներ, այլ ռիսկեր և հնարավորություններ	-	Հաշվետու ժամանակահատվածում ընկերությունը ֆինանսական ազդեցություն չի ունեցել կլիմայի փոփոխության հետ կապված:
	201-3 Պարտավորություններ սահմանված հատուցումների պլանների և կենսաթոշակային այլ ծրագրերի շրջանակներում	-	Բոլոր էական փաստերն ու իրադարձությունները թափանցիկ կերպով հրապարակված են ԶՊՄԿ Investor Relations կայքում՝ http://www.zcmc.am/eng/investorinformation/significantdataandnews/
	201-4 Պետությունից ստացված ֆինանսական օգնություն	-	Կառավարությունը ոչ մի մասնակցություն չունի:
GRI 203. 2016թ. Անուղղակի տնտեսական ազդեցություններ	GRI 3.3-3 կարևոր թեմաների կառավարում	Համայնք	
	203-1 Ներդրումներ ենթակառուցվածքներում և օժանդակ ծառայություններում	Համայնք	
	203-2 Զգալի անուղղակի տնտեսական ազդեցություն	ԶՊՄԿ-ի մասին	
GRI 204. 2016թ. Գնումների պրակտիկա	GRI 3.3-3 կարևոր թեմաների կառավարում	Համայնք/ աշխատակիցներ	
	204-1 Տեղական մատակարարների գծով ծախսերի բաժին	Համայնք	
GRI 205. 2016թ. Հակակոռուպցիոն	GRI 3.3-3 կարևոր թեմաների կառավարում	Կառավարում	
	205-1 Կոռուպցիային առնչվող ռիսկերի գործունեության գնահատում	-	Հաշվետու ժամանակահատվածում կոռուպցիոն ռիսկերի վերաբերյալ ոչ մի հետաքննություն չի իրականացվել:
	205-2 Հաղորդակցություն և ուսուցում հակակոռուպցիոն քաղաքականության և ընթացակարգերի վերաբերյալ	Կառավարում	
	205-3 Կոռուպցիայի հաստատված դեպքեր և ձեռնարկված միջոցառումներ	-	Հաշվետու ժամանակահատվածում ընկերությունը կոռուպցիայի հետ կապված հաստատված միջադեպեր չեն գրանցել:

GRI 206. 2016թ. Հակամրցակցային վարվելակերպ	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Կառավարում	
	206-1 Հայցեր հակամրցակցային վարքագծի, հակամե-նաշնորհային և մենաշնորհային պրակտիկայի համար	-	Ընկերությունը ներգրավված չէ հակամրցակցային վարքագծի, հակամենաշնորհային կամ մենաշնորհային գործելակերպի հետ կապված որևէ դատական գործընթացում:
GRI 301. 2016թ. Նյութեր	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Շրջակա միջավայր/ Կառավարում	
	301-1 Օգտագործված նյութեր՝ ըստ քաշի կամ ծավալի	Շրջակա միջավայր	
	301-2 Օգտագործված վերամշակված հումք	Շրջակա միջավայր	
	301-3 Վերամշակված ապրանքներ և դրանց փաթեթավորման նյութեր	-	Կիրառելի չէ
GRI 302. 2016թ. Էներգիա	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Շրջակա միջավայր/ Կառավարում	
	302-1 Կազմակերպության ներսում էներգիայի սպառում	Շրջակա միջավայր	
	302-2 Էներգիայի սպառում կազմակերպությունից դուրս	Շրջակա միջավայր	
	302-3 Էներգիայի ինտենսիվություն	Շրջակա միջավայր	
	302-4 Էներգիայի սպառման նվազեցում	Շրջակա միջավայր	
	302-5 Արտադրանքների և ծառայությունների էներգիայի սպառման նվազեցում	-	Կիրառելի չէ
GRI 303. 2018թ. Ջուր և կոյուղաջրեր	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Շրջակա միջավայր/ Կառավարում	
	303-1 Փոխազդեցություն ջրի հետ՝ որպես ընդհանուր ռեսուրս	Շրջակա միջավայր	
	303-2 Ջրի արտանետման ազդեցության կառավարում	Շրջակա միջավայր	
	303-3 Ջրառ	Շրջակա միջավայր	
	303-4 Ջրի ելք	Շրջակա միջավայր	
	303-5 Ջրի սպառում	Շրջակա միջավայր	

GRI 304. 2016թ. Կենսաբազմազանություն	GRI 3, 3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Շրջակա միջավայր/ Կառավարում	
	304-1 Արտադրական տարածքներ, որոնք պատկանում են, վարձակալվում, կառավարվում են պահպանվող կամ հարակից տարածքներում, ինչպես նաև պահպանվող տարածքներից դուրս կենսաբազմազանության բարձր արժեք ունեցող տարածքները	Շրջակա միջավայր	
	304-2 Գործունեության, ապրանքների և ծառայությունների զգալի ազդեցությունը կենսաբազմազանության վրա	Շրջակա միջավայր	
	304-3 Պաշտպանվող կամ վերականգնվող բնակավայրեր	Շրջակա միջավայր	
	304-4 Բնության պահպանության միջազգային միության (IUCN) Կարմիր ցուցակում ընդգրկված տեսակներ և ազգային պահպանության ցուցակներում ընդգրկված տեսակներ, որոնց բնակավայրերը գտնվում են գործառնությունների ազդեցության ներքո գտնվող տարածքներում:	Շրջակա միջավայր	
GRI 305. 2016թ. Արտանետումներ	GRI 3, 3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Շրջակա միջավայր/ Կառավարում	
	305-1 Ուղղակի ՋԳ արտանետումներ (թեմա 1)	Շրջակա միջավայր	
	305-2 Անուղղակի ջերմոցային գազերի արտանետումներ էներգիայից (թեմա 2)	Շրջակա միջավայր	
	305-3 Այլ անուղղակի ՋԳ արտանետումներ (թեմա 3)	Շրջակա միջավայր	
	305-4 ՋԳ արտանետումների ինտենսիվություն	Շրջակա միջավայր	
	305-5 ՋԳ արտանետումների նվազեցում	Շրջակա միջավայր	
	305-6 Օզոնը քայքայող նյութերի արտանետումներ (ODS)	Շրջակա միջավայր	
	305-7 Ազոտի օքսիդներ (NO _x), ծծմբի օքսիդներ (SO _x) և այլ նշանակալի օդային արտանետումներ	Շրջակա միջավայր	

Չաշվետու ժամանակահատվածում ընկերությունը հաշվի չի առել ընկերության գործունեության հետ կապված այլ արտանետումները (աշխատակիցների աշխատանքի մեկնելը, գործուղումները, նյութերի տեղափոխումից կամ ապրանքների բաշխումից արտանետումները):

GRI 306. 2020թ. Թափոններ	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Շրջակա միջավայր/ Կառավարում	
	306-1 Թափոնների առաջացում և թափոնների հետ կապված նշանակալի ազդեցություններ	Շրջակա միջավայր	
	306-2 Թափոնների հետ կապված նշանակալի ազդեցությունների կառավարում	Շրջակա միջավայր	
	306-3 Առաջացած թափոններ	Շրջակա միջավայր	
	306-4 Չեռացումից հանված թափոններ	-	Հաշվետու ժամանակաշրջանում ընկերությունը չի չափել հեռացումից հանած թափոնների քանակը:
	306-5 Չեռացմանն ուղղված թափոններ	Շրջակա միջավայր	
GRI 401. 2016թ. Աշխատանք	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Աշխատակիցներ/ կառավարում	
	401-1 Նոր աշխատողների ընդունելություն և աշխատակիցների շրջանառություն	Աշխատակիցներ	
	401-2 Ամբողջ դրույքով աշխատողներին տրամադրվող արտոնություններ, որոնք հասանելի չեն ժամանակավոր կամ կես դրույքով աշխատողներին	-	Ֆիքսված ժամկետով կամ կես դրույքով աշխատողները ստանում են նույն արտոնությունները, ինչ լրիվ դրույքով աշխատողները:
	401-3 Արձակուրդ երեխայի խնամքի համար	-	Հաշվետու ժամանակահատվածում երեխային խնամքի արձակուրդ չի տրվել:
GRI 402. 2016թ. Աշխատանքային/ Կառավարման հարաբերություններ	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Աշխատակիցներ/ կառավարում	
	402-1 Գործառնական փոփոխությունների մասին ծանուցման նվազագույն ժամկետներ	-	Աշխատակիցները, ընդհանուր առմամբ, հնարավորինս նախապես տեղեկացվում են աշխատանքի էական փոփոխությունների մասին, որոնք կարող են մեծ ազդեցություն ունենալ իրենց վրա: Ընկերությունը լրջորեն է վերաբերվում Հայաստանի աշխատանքային օրենսդրության շրջանակներում գործող կոլեկտիվ պայմանագրերին:

GRI 403. 2018թ. Աշխատանքի պաշտպանություն և անվտանգության տեխնիկա	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Աշխատակիցներ/ կառավարում	
	403-1 Աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգու- թյան տեխնիկայի կառավարման համակարգ	Աշխատակիցներ	
	403-2 Վտանգի նույնականացում, ռիսկերի գնահատում և միջադեպերի հետաքննություն	Աշխատակիցներ	
	403-3 Աշխատանքի պաշտպանության ծառայություններ	Աշխատակիցներ	
	403-4 Աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության տեխնիկայի հարցերում աշխատողների մասնակցություն, նրանց հետ խորհրդատվություն և հաղորդակցություն	-	Աշխատակիցները ներկայացված են ղեկավարության և աշխատակիցների միջև համատեղ աշխատանքի պաշտ- պանության և անվտանգության տեխնիկայի հարցերով հանձնաժողովներում:
	403-5 Աշխատողների պատրաստում աշխատանքի պաշտ- պանության և անվտանգության տեխնիկայի հարցերով	Աշխատակիցներ	
	403-6 Աշխատողների առողջության բարելավում	Աշխատակիցներ	
	403-7 Առողջության և անվտանգության վրա անմիջակա- նորեն ազդող գործարար հարաբերությունների հետ կապ- ված ազդեցությունների կանխարգելում և մեղմացում	Աշխատակիցներ	
	403-8 Աշխատակիցներ, որոնք ընդգրկված են աշխատան- քի պաշտպանության և անվտանգության տեխնիկայի համակարգի մեջ	Աշխատակիցներ	
	403-9 Աշխատանքի հետ կապված վնասվածքներ	Աշխատակիցներ	
403-10 Աշխատանքի հետ կապված առողջության վատթարացումներ	Աշխատակիցներ		
GRI 404. Ուսուցում և կրթություն 2016	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Աշխատակիցներ/ կառավարում	
	404-1 Տարվա ընթացքում ուսուցման միջին ժամեր՝ ըստ աշխատակիցների	Աշխատակիցներ	
	404-2 Աշխատակիցների զարգացման ծրագրեր և աշխա- տանքի անցումային աջակցության ծրագրեր	Աշխատակիցներ	
	404-3 Կատարողականություն և կարիերայի գնահա- տումներ կանոնավոր ստացող աշխատակիցներ (տոկոս),	-	

GRI 405. 2016թ. Բազմազանություն և հավասար հնարավորություններ	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Աշխատակիցներ/ կառավարում	
	405-1 Կառավարման մարմինների և աշխատողների բազմազանություն	Աշխատակիցներ	
	405-2 Հիմնական աշխատավարձի և կանանց ու տղամարդկանց վարձատրության հարաբերակցություն	-	Կանանց ու տղամարդկանց հիմնական աշխատավարձի և վարձատրության հարաբերակցությունը 1:1 է:
GRI 406. 2016թ. Խտրականության բացակայություն	GRI 3.3-3 Կարևոր թեմաների կառավարում	Աշխատակիցներ/ կառավարում	
	406-1 Խտրականության դեպքեր և ձեռնարկված ուղղիչ գործողություններ	Աշխատակիցներ	Հաշվետու ժամանակահատվածում ընկերությունում խտրականության դեպքեր չեն արձանագրվել:
GRI 413. 2016թ. Տեղական համայնքներ	GRI 3.3-3. Կարևոր թեմաների կառավարում	Համայնք/ կառավարում	
	413-1 Տեղական համայնքներին ներառող գործողություններ, ազդեցության գնահատում և զարգացման ծրագրեր	Համայնք	
	413-2 Փաստացի և հնարավոր բացասական ազդեցություններ տեղական համայնքների վրա	Համայնք	
GRI 415. 2016թ. Հանրային քաղաքականություն	GRI 3.3-3. Կարևոր թեմաների կառավարում	Ռազմավարություն	
	415-1 Զաղաքական ներդրումներ	-	Բոլոր էական փաստերն ու իրադարձությունները թափանցիկ կերպով հրապարակված են ԶՊՄԿ կայքում՝ http://www.zcmc.am/eng/investorinformation/significantdataandnews/

ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

«Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային
կոմբինատ» ՓԲԸ
Հայաստան, 3309, Զաջարան,
Լեռնագործների 18

ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ԱՆՁ՝

Արմեն Ստեփանյան
Կայուն զարգացման տնօրեն
info@zcmc.m

ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ՝

Fahrmann Untemehmensberatung GmbH,
Մյունխեն, Գերմանիա
Քորինա Ռադու, Վիեննա, Ավստրիա

ՏԵՔՍՏԸ՝

wordinc GmbH-ի, Համբուրգ, Գերմանիա

ՊԼԱՆԸ՝

Մուրալ Նասրի, Բեռլին, Գերմանիա